

DARBININKAS

Vol. LXXXV, Nr. 29
Rugpjūtis - August 4, 2000 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE

ir apie

LIETUVA

- **Liepos 31 d. Lietuva minėjo** devintąsias Medininkų tragedijos metines. Žuvusiųjų atminimas buvo pagerbtas Medininkuose, prie aukų memorialo, po to prasidėjo gedulingas ceremonias Antakalnio kapinėse. Liepos 30 d. Medininkų pasienio užkardoje Lietuvos Muitinės departamentas ir Vidaus reikalų ministerija surengė estafetinių bėgimą "Medininkai - Vilnius". Tradicinės estafetės metu bėgikai turėjo įveikti septynis 4,5 - 5 kilometrų etapus.

- **Ankstų liepos 30 d. rytą** (4 val. 38 min.) pradėjo veikti prieš kelias dienas dėl techninių sutrikimų sustabdyta Ignalinos atominė elektrinė (IAE). Pirmasis reaktorius kapitaliniam planiniam remontui, truksiančiam penkis mėnesius, sustabdytas gegužės pradžioje.

- **Lietuvos premjeras Andrius Kubilius** paprašė ūkio ministrą Valentį Milaknį išsiaiškinti, ar viešo konkurso būdu parenkant "Lietuvos dujų" privatizavimo konsultantą nebuvo pažeistos pirkimo procedūros. Apie tai pranešama Vyriausybės spaudos tarnybos liepos 28 d. išplatintame pranešime spaudai.

- **Praėjusio sezono LKL vicečempionas Kauno "Žalgiris"** pasirašė kontraktus su dviem krepšininkais iš užsienio, rašoma interneto svetainėje "Telebasket". Ukrainiečių centro puolėjas Grigori Khyzhnyak (gimęs 1974 m., 216 cm) sudarė sutartį vieneriems metams, o puolėjas iš JAV Steve Woodberry (gimęs 1971 m., 192 cm) pasirašė dvejų metų kontraktą.

- **Šią savaitę baigiasi** buvusių KGB agentų prisipažinimo - iliustracijos laikas. Kaip BNS informavo tarpžinybinėje komisijoje, registruojančioje buvusių KGB agentų prisipažinimus, užsiregistruoti komisijoje telefonu galima iki rugpjūčio 5 d. Užsiregistravęs telefonu norintis pripažinti savo ryšius su KGB susitaria dėl susitikimo su komisijos darbuotojais laiko.

- **JAV viešiniam Lietuvos prezidentui** Valdui Adamkui suteiktas "Lietuvos Vyčių" organizacijos garbės nario vardas. Kaip pranešė prezidento spaudos tarnyba, vieną seniausių lietuvių katalikų organizacijų JAV savo garbės nariu V. Adamkų paskelbė už demokratinį vadovavimą savo šaliai ir nuolatinę paramą Lietuvos Vyčiams.

- **Lietuvos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas** konservatorius Žibartas Jackūnas teigia, kad vetuodamas Visuomenės informavimo įstatymą prezidentas Valdas Adamkus padarė nuolaidą įtakingiems žiniasklaidos sluoksniams. Spaudos konferencijoje liepos 28 d. parlamentaras teigė, kad "Prezidentūros veikloje pastaruoju metu labai ryškėja populistinė nuostata, atsispindinti ir Prezidentūros santykiuose su įtakingais žiniasklaidos sluoksniais".

JAUNALIETUVIAI RAGINA PARTIJAS PADĖTI LIETUVOS BIUDŽETUI

Lietuvos nacionalinė partija "Jaunoji Lietuva" ragina politines partijas atsisakyti dotacijų iš valstybės biudžeto.

Kaip pranešė jaunlietuvių vadas parlamentaras Stanislovas Buškevičius, liepos 29 d. vykusiame "Jaunosios Lietuvos" tarybos posėdyje buvo priimtas kreipimasis į politines partijas, kuriame raginama iš valstybės biudžeto neimti nei cento.

"Jaunoji Lietuva" tokią savo iniciatyvą motyvuoja dabartine sudėtinga Lietuvos situacija. Pasak pareiškimo, taip būtų sutaupyta nemažos lėšos, kurios galėtų būti skirtos vaikų, senelių bei socialiai remtinų asmenų išlaikymui. Vyriausioji rinkimų komisija praėjusią savaitę nusprendė kreiptis į Finansų ministeriją, prašydama pratęsti metų pradžioje pradėtą įtakingiausių partijų finansavimą.

Remiantis pernai priimtu Politinių partijų ir politinių or-

ganizacijų finansavimo įstatymu, iš valstybės biudžeto turi būti skirtos dotacijos partijoms, kurios 1996 metais Seimo rinkimuose ir 1997 bei 2000 metų savivaldybių tarybų rinkimuose surinko daugiau kaip 3 procentus rinkėjų balsų.

Didžiausią dotaciją gaus valdančioji konservatorių partija, kuriai per pirmąjį pusmetį bus skirta beveik 167 tūkstančiai litų. Tėvynės sąjungos ankstesnių rinkėjų skaičius - beveik 1,317 mln. žmonių.

Buvusioji valdančiosios kalicijos partnerė Krikščionių demokratų partija gaus beveik maždaug 64,5 tūkst. litų (509 tūkst. balsų).

Opozicinei LDDP iš biudžeto bus skirta beveik 63 tūkst. Lt (495 tūkst. balsų). Centro sąjungai - beveik 50 tūkst. litų (392 tūkst. balsų), Lietuvos Socialdemokratų partijai - 42 tūkst. litų (334 tūkst. balsų), Lietuvos liberalų sąjungai - 32 tūkst. litų

(255 tūkst. balsų).

Savivaldybių rinkimų debiutantė ir nugalėtoja Naujoji sąjunga (socialliberalai) gaus 28 tūkst. litų (221 tūkst. balsų), sėkmingai pasirodžiusi Lietuvos valstiečių partija - 22 tūkst. Lt. (172 tūkst. balsų), Lietuvos lenkų rinkimų akcija - 21 tūkst. litų (169 tūkst. balsų).

"Jaunajai Lietuvai" valstybės dotacija nepriklauso, nes ją Seime atstovauja tik vienas S. Buškevičius, o savivaldybių tarybų rinkimuose ši pavasari jaunlietuvių per visą Lietuvą iškovojo šešis mandatus.

Visas pusmetinės dotacijos partijoms dydis yra 490 tūkstančių litų.

Iš viso 2000 metų valstybės biudžeto dotacija politinėms partijoms ir politinėms organizacijoms yra 980 tūkstančių litų. Pirmoji šios sumos pusė partijoms buvo skirta pavasari, prieš savivaldybių tarybų rinkimus. **BNS**

LIETUVOS KONSERVATORIAI PERVEDA DISKUSIJAS APIE LIETUVOS AMBASADAS IŠ TEISINIO Į POLITINĮ LYGMENĮ

Lietuvos Konservatorių partija įsijungia į žiniasklaidoje kilusią diskusiją dėl Lietuvos prieškarinio ambasadų Romoje ir Paryžiuje susigrąžinimo, bandydami ją perkelti iš teisinio į politinį lygmenį.

Tėvynės sąjungos spaudos tarnyba išplatino partijos Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininko, tarptautinės teisės specialisto Dainiaus Žalimo pareiškimą, kuriame kategoriškai polemizuojama su tarptautinės teisės ekspertu Valentinu Jaruševičiumi.

Liepos gale socialinių (teisės) mokslų daktaras V. Jaruševičius kaip teisiškai nepagrįstą sukritikavo Seimo nario Audroniaus Ažubalio raginimą Lietuvos premjerui inicijuoti civilinio ieškinio iškėlimą Rusijai dėl prieškarinio Lietuvos ambasadų Romoje.

Pasak V. Jaruševičiaus, po Lietuvos prievartinio prijungimo prie Sovietų Sąjungos Maskva tiesiogiai neužgrobė Lietuvos ambasadų Romoje ir Paryžiuje, teisiniu požiūriu įrodoma tik tai, kad Lietuvos diplomatai buvo priversti išsikelti Prancūzijos ir Italijos valdžių nurodymu.

V. Jaruševičiaus teigimu, Prancūzija ir Italija neįvykdė savo įsipareigojimų užtikrinti diplomatinių atstovybių saugumą ir neliečiamybę, vadinas, jeigu Lietuvos prarasto tur-

to klausimas būtų sprendžiamas tarptautinių ieškinių keliu, atsakovais turėtų būti Prancūzija ir Italija, o Rusija galėtų būti tik trečiuoju asmeniu.

Pasak D. Žalimo, ši nuomonė "yra tendencinga ir nepagrįsta", nes Rusija, 1996 metais stodama į Europos Tarybą, įsipareigojo grąžinti jos valdomą Baltijos šalių nekiliojamąjį turimą užsienyje. Be to, 1991 metų Lietuvos ir Rusijos sutartyje dėl tarptautinių santykių pagrindų Rusija pareiškė įsitikinimą, kad turi būti pašalintos 1940 metų Lietuvos aneksijos pasekmės.

"Visiškai aišku, ne Prancūzija arba Italija trukdo Lietuvai susigrąžinti ambasadų pastatus, o reikalavimus dėl jų grąžinimo reikėtų teikti neteisėtam valdytojui - Rusijai", teigia D. Žalimas.

Jis yra krašto apsaugos ministro patarėjas, politinio pasitikėjimo pareigūnas. Tai vienas retų atvejų, kai A lygio valdininkas, kurio veiklą griežtai reglamentuoja Valstybės tarnybos įstatymas, reiškia nuomonę žiniasklaidoje.

Birželių konservatorių lyderio Vytauto Landsbergio iniciatyva Seimas priėmė įstatymą, įpareigojantį Vyriausybę siekti iš Rusijos okupacijos padarytos žalos atlyginimo. Įstatyme, be kita ko, konstatuojama, kad Rusija tebelaiko užimtą Lietu-

vai priklausančią žemę ir pastatą Paryžiuje bei tebėra neišspręsta atitinkama padėtis Romoje.

Teisės daktaro V. Jaruševičiaus teigimu, tarptautinio ieškinio iškėlimas tiesiogiai Rusijai nebūtų perspektyvus, jeigu Rusija jo nepripažintų. Vadinas, daro išvadą ekspertas, naudingiausias kelias spręsti ambasadų grąžinimo klausimus būtų trišaliame lygmenyje tarp Lietuvos, Rusijos ir minėtųjų valstybių.

Kaip žinoma, pernai gruodį Lietuvos ir Rusijos užsienio reikalų ministerijų darbo grupės pasirašė susitarimą, kuriame, be kita ko, pažymėta, kad derybos dėl buvusių Lietuvos ambasadų pastatų Romoje ir Paryžiuje prasidės, pasibaigus deryboms dėl abiejų valstybių ambasados pastatų Vilniuje bei Maskvoje pariteto. Rusija, argumentuodama tuo, kad Lietuvos diplomatinės atstovybės patalpos Maskvoje yra kur kas didesnės už Rusijos turimas Vilniuje, reikalauja skirti jai papildomą sklypą ambasadoriaus rezidencijos ir butų ambasados darbuotojams statybai.

Lietuvos ambasadas Romoje ir Paryžiuje po Lietuvos okupacijos perėmė sovietai ir dabar jose yra įsikūrę Rusijos diplomatai ir Rusijos naujienų agentūra.

BNS

KADENCIJĄ BAIGIANTIS JAV AMBASADORIUS APDOVANOTAS LIETUVOS ORDINU

Keith Smith

Liepos 26, trečiadienį, kadenciją baigiantis Jungtinių Valstijų ambasadorius Keith Smith apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimi-

no 3-ojo laipsnio ordinu. Ordiną diplomatu įteikė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Apdovanojimas K. Smith skirtas už asmeninį indėlį plėtojant Lietuvos ir JAV tarpvalstybinius ryšius bei pagalbą Lietuvai integruojantis į pasaulio valstybių bendriją.

Ceremonijoje prezidentas V. Adamkus padėkojo ambasadoriui už diplomatinę tarnybą Vilniuje bei asmeninį dėmesį Lietuvai.

K. Smith pažymėjo, kad dvišaliai Lietuvos ir Jungtinių Valstijų santykiai "buvo, yra ir bus labai geri".

Trejus metus Lietuvoje dirbusį ambasadorių pakeis karjeros diplomatas John F. Tefft. K. Smith tęs tarnybą JAV Valstybės Departamente. **BNS**

LIETUVOS ŽEMDIRBIŲ MITINGAS NEIŠGĄSDINO VYRIAUSYBĖS

Iš visos Lietuvos liepos 26 d. suvažiavęs per tūkstantis žemdirbių prie Vyriausybės rūmų surengė mitingą. Žemdirbiai reikalavo padidinti grūdų, mėsos ir pieno supirkimo kainas, kad jos bent atitiktų vidutines išlaidas gyvuliams užauginti. Be to, žemdirbiai norėtų, kad jiems būtų dvigubai atpiginti dyzeliniai degalai. Prie mitingo organizavimo aktyviai prisidėjo Valstiečių partijos pirmininkas Ramūnas Karbauskis.

Žemdirbiai turi nedaug vilties, kad Vyriausybė patenkins jų reikalavimus. Vyriausybė pareiškė, kad valstybės parama Lietuvos žemdirbiams yra gerokai didesnė nei kitose Baltijos valstybėse ir panaši kaip Vidurio Europos valstybėse. Vienam hektarui žemės Lietuvoje tenka 152 litai valstybinės paramos, Estijoje - 126 litai, Latvijoje - 152 litai. Kiaulių supirkimo kainos beveik dvigubai viršija pasaulines.

Respublika

KARBAUSKIS GRASINA LIETUVOS KONSERVATORIAMS TEISMU

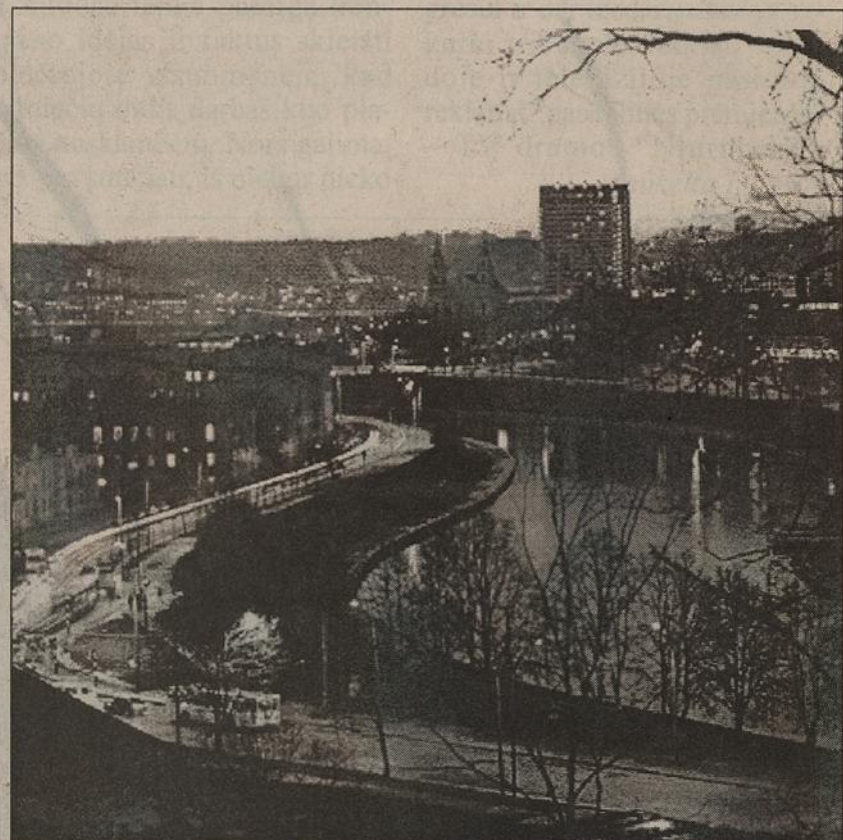
Kaip žinia, Ramūno Karbauskio vadovaujama Valstiečių partija griežtai pasisako prieš žemės pardavimą užsieniečiams. Karbauskio nuomone, "bent 10 metų į šią rinką užsieniečių negalima leisti, nes tai reikštų Lietuvos ūkininkų nuvaramą nuo žemės".

Tėvynės Sąjungos prezidiumo nuomone, Karbauskis gina ne ūkininkų, bet savo interesus. Jam priklauso per 600 hektarų

žemės, be to, jis dar 1400 hektarų nuomoja. Jam labai palanku supirkinėti žemę puslėveliui.

Karbauskis žada kreiptis į teismą, kad Seimo pirmininko pavaduotoja Rasa Juknevičienė paneigtų teiginius apie tai, jog "gali būti, kad po 10 metų didelė dalis Lietuvos žemės atsidurs būtent R. Karbauskio ir jo bendražygių rankose".

Lietuvos rytas

Vaizdas nuo Gedimino pilies Vilniuje

LIETUVOS KARO AKADEMIJOJE STUDIJSU IR MERGINOS

Šiomet pirmą kartą į Lietuvos karo akademijos dienines studijas priimtos devynios merginos. Net 62 merginos buvo pareiškusios norą studijuoti karo mokslus. Taip pat į kariūnus priimti 145 iš 540 pageidavusių jaunuolių.

Lietuvos rytas

ŽOLINĖS LIETUVOJE

Lietuvos Vyriausybė nusprendė darbo dieną perkelti iš rugpjūčio 14 į rugpjūčio 12 d., nes rugpjūčio 15 diena - Žolinė - nedarbo diena. Žolinę, kaip šventinę dieną, įteisino Lietuvos Seimo priimta įstatymo pataisa. Vieni didžiausių Žolinės atleidų dažniausiai vyksta Lietuvos pietuose bei lietuvių gyvenamame Suvalkų krašte Lenkijoje.

Lietuvos rytas

ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS Į LENKIJĄ BUS ATNAUJINTAS

Lietuviškos elektros energijos tiekimas Lenkijos Balstogės miesto energetikos įmonei bus atnaujintas.

Toks susitarimas pasiektas liepos 28 d. Varšuvoje, kur Lietuvos ir Lenkijos premjerų pavedimu susitiko abiejų šalių energetikos ekspertų grupės.

Elektros energija bus tiekiama per Rusijos užsienio prekybos firmą "Energiya" ir Slova-

kijos firmą "Apis". Per mėnesį numatoma tiekti apie 60 mln. kilovatvalandžių. Lietuvoje pagamintos elektros energijos tiekimas buvo nutrauktas 1999 metų gruodžio 31 dieną. Iki to laiko elektros energija į Lenkiją buvo tiekiama trejus metus. Per tą laiką į Lenkiją buvo perduota 2 mlrd. kilovatvalandžių elektros. Darbo grupė, kuriai iš Lietuvos pusės atstovavo Lie-

tuvos ambasadorius Lenkijoje Antanas Valionis, ambasados patarėja ekonomikai Dalia Kadishienė ir Lietuvos energijos komercijos departamento direktorius Dangiras Mikalajūnas, nustatė sąlygas ir pasiūlė Lenkijos Ūkio ministerijai, kad jas įvykdžius artimiausiu metu būtų atnaujintas Lietuvos pagamintos elektros eksportas į Lenkiją. **BNS**

Vyresnieji ir Medicare apdraudos pasirinkimas

Amerikoje be sveikatos apdraudos negalima gyventi. Nuėjus į ligoninę, pas daktarą ar į kokią medicinos įstaigą, pirmas klausimas - ne kas tau yra, ką skauda ar panašiai, bet koki draudimą turi.

O susirgus rimtai ir atsigulus ligoninėn, gali prarasti viską, ką turi ar ateityje turėsi; nebent nieko neturi, tada valdžia už tave mokės.

Prieš kurį laiką daugelis vyresnio amžiaus žmonių greitai ir su džiaugsmu perėjo į Medicare HMO (Medicare Health Maintenance Organization), kai HMO, gaudamas už kiekvieną vyresnį (65 m. ir vyresnį) tam tikrą sumą pinigų iš Medicare apdraudos, žadėjo ne tik gydymą, bet ir apmokamus receptinius vaistus, kas yra ypač svarbu vyresniesiems. HMO taip pat žadėjo akių priežiūrą ir pigų gydymą (pvz., primokant tik 10 dolerių į mėnesį) ir t.t. Bet po kiek laiko daug žmonių įvairiose JAV vietovėse pradėjo reikšti nepasitenkinimą HMO, nes jie negalėjo kreiptis į norimą gydytoją, gultis į norimą ligoninę, ar skundėsi, kad kai kurie HMO ne visada, kada reikia, siunčia pas specialistus.

Taipgi ne visi žmonės (pacientai) žino ir moka, kaip reikia derėtis su HMO dėl jiems palankesnių gydymo sąlygų.

Sveikatos apdraudų žinovai sako, jog vyresnieji turėtų žinoti, kad milijonai vyresniųjų, kuriems neseniai suėjo 65 metai (ar greitai sueis), ir maždaug 300,000 dabartinį Medicare HMO turinčių žmonių turi pereiti vėl atgal į Medicare, nes jų turimos HMO apdraudos išsina iš Medicare programos, jie turi rinktis sau tinkamą draudimą.

Vyresnieji, kurie turi iš Medicare HMO pereiti į Medicare, ar neseniai įstoję į vyresniųjų eiles, pradeda gauti Medicare draudimą, turi tris pasirinkimus:

1. Turėti tik Medicare apdraudą, kuri yra pigiausia, bet ir mažiausiai apdraudžianti;

2. Medicare plius papildomą apdraudą (Supplemental Insur-

ance Plan), kuri gali kainuoti nuo keleto šimtų iki kelių tūkstančių dolerių kiekvienais metais, atsižvelgiant į tai, kur jūs gyvenate ir koki apdraudos planą pasirenkate;

3. Medicare HMO apdraudą, kuri siūlo daugiausia patarimų, pradedant daktarų patarimais ir baigiant receptiniais vaistais, ir ši apdrauda kainuoja tik šiek tiek daugiau nei Medicare, ar ir visai nieko nekainuoja.

Nors visiems, gaunantiems Medicare, yra suteikta galimybė keisti Medicare apdraudą kartą metuose, bet geriausia, jei išmintingai pasirenkate pirmąjį kartą. Ir tai yra dėl to, kad Medicare taisyklė reikalauja apdraudėjus leisti pasirinkti vieną iš dešimties eilinių Medicare papildančių apdraudų planų tiems, kurie pirmą kartą įsijungia į apdraudą. Ir jiems nereikia mokėti daugiau, jei jų sveikata ir nėra gera.

Bet, jei pasirenkate tik Medicare, arba Medicare HMO, o vėliau pakeičiate savo nuomonę, tada galite paimti tik kai kurias papildomas Medicare apdraudas, tas, kurios gal neturi receptinių vaistų apdraudos, ir tai galite padaryti tik ypatingais atvejais. O kiek už tą apdraudą mokėsite, priklausys nuo jūsų sveikatos būklės. Jeigu esate vyresnis ir ligonis, mokėsite daugiau.

Todėl labai svarbu, kad vyresnieji, pasirinkdami sveikatos draudimą, gerai apgalvotų, kuris jiems yra tinkamiausias.

Ką reikia apsisvarstyti, pasirenkant pridėtinę apdraudą?

1. Kokią apdraudą turėjote prieš išeidami į pensiją? Jei dirbdami turėjote gerai apdraudžiantį HMO, žinote, kaip tas HMO veikia, taip pat žinote, kaip palenkti sistemą savo naudai. Pvz., HMO turėjote gydytoją, kuris rūpinosi jūsų sveikata. Bet jei tas daktaras nekreipė pakankamai dėmesio į

jūsų sveikatos poreikius, tai kažin, ar norėtumėte tokį draudimą turėti? Tačiau tokiu atveju turėtumėte žinoti, kad didžioji dauguma HMO leidžia jums bet kurio laiku pakeisti savo gydytoją.

2. Pagalvokite, kiek galite mokėti už papildančią Medicare apdraudą. Jei norite, kad tokia papildoma apdrauda daugiau už jūsų gydymą mokėtų, reikės už ją daugiau mokėti. Tie papildomi apdraudos planai turi 10 standartinių dalių nuo A iki J. Pigiausias yra "A" planas, kuris gali kainuoti nuo 350 iki 900 dolerių metams. O "J" planas, kuris siūlo daugiausia apdraudos, gali jums kainuoti nuo 1,200 dolerių iki 3,500 dolerių metams.

Jei esate pajėgus turėti Medicare ir jį papildančią apdraudą, tada galite rinktis sau daktarus, galite pats nuspręsti, kada norėtumėte būti specialisto patikrintas, ir jums nereikia laukti, kol jūsų daktaras nusiųs pas specialistą. Jūs nesusidursite su jokių biurokratizmu, kurio yra labai daug visuose HMO planuose. Jei vėliau jūs nusprendžiate, kad "visų tų apdraudų nereikia, ar kad yra per brangu, galite atsakyti papildomos apdraudos ir įsijungti į Medicare HMO. Bet negalite to padaryti atvirkščiai, t.y. atsakyti HMO, nebent jūsų HMO pats išsina iš Medicare. Bet ir tada nėra garantijos, kad galite įstoti į jūsų norimas papildančias Medicare apdraudas. Ir, be to, jums reikės daugiau mokėti už tas papildomas apdraudas. Todėl vyresniesiems patariama, kurie gali tai sau leisti finansiškai, įsigyti papildomą apdraudą, nors jie ir pereitų į Medicare HMO. Tai iš dalies gali atrodyti keistai, nes, jei turite Medicare HMO apdraudą, tai jums ir nereikia papildomos apdraudos, nes HMO užmoka daugumą tų patarimų, kuriuos apmoka papildoma apdrauda. Bet HMO bus jūsų pagrindinė apdrauda ir mokės už jūsų gydymą pirmiausia. Kai kas sako, jog praktiškai naudos iš įgytos papildomos apdraudos neturėsite, bet, jei kas atsitiks su jūsų HMO, turėsite apdraudą, ir tai yra labai vertinga. Tai tik atsarginis žingsnis tiems, kurie

negali apsispręsti, kas jiems geriausiai tinka, o yra labai svarbu turėti garantuotą priėjimą prie papildomos apdraudos. Ir jei po kiek laiko nuspręstumėte, kad HMO jums netinka, būtumėte nepradarę teisės įsigyti papildomą apdraudą.

Sios srities specialistai pataria neturėti tikrai vienos Medicare apdraudos. Nors Medicare moka ir ligoninės, ir gydytojų išlaidas, bet moka tikrai dalį visų medicinos išlaidų, o pacientas turi kartais gan nemažai pats primokėti. Jei reiktų atsigulti ligoninėn, jums reiktų užmokėti 766 dol. pradinio mokesčio (taip buvo 1999 m. "deductible"), pirma negu Medicare mokės likusią jūsų ligoninės sąskaitą. O jei jums tektų būti ligoninėje, jums nustatyta ligoninės išlaidų suma gali būti išnaudota ir likusią visą sumą gali tekti jums patiems užmokėti.

Jeigu reikia pagalbos, kokią apdraudą pasirinkti, galite kreiptis į kiekvienam didesniame mieste esantį "Department of Aging", jie jums patars. Jų adresą galite rasti telefono knygoje "government section" po pavadinimu "Senior Services". Pagalbos šiuo reikalu galite gauti ir kreipdamiesi į jūsų gyvenamosios valstijos "Department of Insurance".

Kai žmogus sulaukia vyresnio amžiaus, jis dažniau serga. Todėl kiekvienas, ypač vyresnis, negali būti be apdraudos. Amerikoje daktarai, ligoninės, sveikatos taisyms labai brangiai kainuoja ir, jeigu neturite draudimo, susirgęs galite viską, ką per savo gyvenimą uždirbote ir sutaupėte, prarasti. Geriau apsimoka užmokėti kelis šimtus ar tūkstantį už draudimą, negu šimtus tūkstančių už gydymą.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba

Parengė B. Jasaitienė ir A. Šmulskienė

Naudotasi įvairia spauda

Latvijoje prie Ventspilio krantų rastas prieš 59 metus nuskendęs laivas

Latvijos laikraštis "Diena" liepos 24 d.paskelbė, jog beveik priešais Ventspilio uostą, už 9 mylių nuo kranto, buvo rastas 1941 metų birželio 23 dieną vokiečių torpedos paskandintas sovietų karinis povandeninis laivas M-78, dar vadinamas "Maliutka". Liekanos Baltijos jūros dugne guli 60 m gylyje.

Laivą su specialia aparatūra rado ir identifikavo Švedijos laivas "Altair". Jo įgula su Latvijos specialistais jau beveik savaitę Latvijos teritoriniuose vandenyse ieško tokių nuskendusius povandeninių objektų.

M-78 pavyko rasti, iš anksto surinkus informaciją apie toje vietoje, kur nuskendo laivas, pirmosiomis karo dienomis įvykusį jūrų mūšį. Oficialioje sovietų karinėje-istorinėje medžiagoje apie šio laivo žūtį nepranešama, tačiau tyrinėtojų pavyko gauti žinių apie mūšį iš kompetentingų šaltinių Sankt Peterburge.

Per pirmąją darbo savaitę "Altair" netoli nuskendusio povandeninio laivo aptiko dar vieną, kol kas neidentifikuotą, laivo liekanas, kurios yra giliai nugrimzdusios į dugno smėlį. Jūros dugne taip pat rasti ir ištirti keletas didelių akmenų, kuriuos žvejai laikė nuskendusiu laivų liekanomis ir kurios dažnai suplėšydavo jų tinklus.

BNS

Apie Lietuvos gyventojus

Nuo 1992 metų Lietuvoje mažėja gyventojų skaičius. Per pastaruosius 8 metus Lietuvoje sumažėjo 48 tūkst. arba 1.3% gyventojų. Šių metų pradžioje Lietuvoje gyveno 3 mln. 698.5 tūkst. gyventojų. Šiuo metu miestuose gyvena 68.2% žmonių. Nuo 1990 metų jų padaugėjo 0.1%. Pastarąjį dešimtmetį mažėja santuokų - jų mažiau net palyginus su pirmaisiais pokario metais. 1999 metais įregistruota 17.9 tūkst. santuokų - perpus mažiau negu 1990 metais. Labiausiai sumažėjo besituokiančių jaunuolių

iki 25 metų. Ištuokų skaičius lieka pastovus - per metus išsituokia per 11 tūkst. porų. Tūkstančiui gyventojų tenka 3 ištuokos. Penktadalis (20%) porų išsituokia per 10 bendro gyvenimo metų, apie 12% - antrame vedybinio gyvenimo dešimtmetyje. 1990-1999 metais Lietuvoje 13% sumažėjo vaikų iki 14 metų. Jie šiuo metu sudaro 19.8% visų gyventojų. Daugėja 60 metų ir vyresnių žmonių - dabar jie sudaro per 18.5 % Lietuvos gyventojų.

Lietuvos rytas

Kaune ketinama baigti tilto statybą ir apšviesti gatves

Kauno miesto taryba nusprendė skolintis iš Pasaulio banko 20 mln. litų ir tęsti M.K. Čiurlionio tilto per Nemuną statybą bei modernizuoti Kauno gatvių apšvietimą. Prieš 9 metus pradėta statyti tiltą netoli geležinkelio stoties, lygiagrečių geležinkelio tiltui, buvo numatyta užbaigti dar 1996 me-

tais, tačiau pritrūko pinigų. Vsi tilto darbai kainuos apie 78 mln. litų. Darbų atlikta už 43 mln. litų, tad Kauno savivaldybė nutarė pasiskolinti dar 12 mln. litų ir tęsti darbus. Už 8 mln. litų nuspręsta iš esmės pagerinti miesto apšvietimą. Šie darbai jau pradėti.

Lietuvos rytas

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomotį namą puikioje Centriniėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centriniė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiektis su prekybos centrais ir darbais. Gera žinoma pensininkų namų bendruomenė.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujų vietų - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

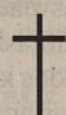
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENITELĖ VIETA -
-GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Taip atrodo Nemuno ištaka. Nemuno pradžia yra Gudijos pelkynė, į pietvakarius nuo Minsko

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Didžiojo Vokiečio atminčiai

...ka tik suėjo 250 metų nuo didžiojo vokiečio Johano Sebastian Bacho mirties. Pasaulis keitėsi, dužo ir kūrėsi valstybės, karalystės, geso ištisos tautos, o jo muzika išliko ne kaip šaltas muziejinis anų dienų liudijimas, bet aukščiausio lygio dvasinė atrama mūsų dienų žmogui, pilnatvės ieškančiam tikėjime ir mene, kas J. S. Bacho atveju nėra išskirtina....

"Iš prigimties menkas J.S.Bach regėjimas dar pablogėjo nepaprastai uoliai besimokant. Paskutiniiais gyvenimo metais jo akys ypač nusilpo. Trokšdamas toliau tarnauti Viešpačiui ir savo artimiesiems jis ryžosi operuoti. Tačiau operacija buvo labai nesėkminga. Dešimt dienų prieš mirtį jam pasirodė, kad regėjimas pagerėjo. Tačiau po keleto valandų jį ištiko apopleksijos smūgis, po to prasidėjo karščiavimas, nuo kurio jis, nors du labiausiai prityrę Leipzigo gydytojai dėjo visas pastangas, 1750 metų liepos 28 dienos vakarą, penkiolika minučių po devynių, šešiasdešimt šeštaisiais savo gyvenimo metais Išganytojo pašauktas tyliai ir nuolankiai užgeso". (Iš J.S.Bach nekrologo.)

Bach'o gyvenimas buvo kartus: našlaitis, neturėjęs kur prisiglausti, nuo ankstyvųjų dienų privalejęs pats pelnytis duoną, negalėjęs lankyti jokio universiteto. Johanui Sebastianui nebuvo lemta turėti meistro, mokiusio muzikos teorijos ar kompozicijos. Tačiau tai iš pat jaunystės grūdino jo charakterį.

Bach'o rašytinio palikimo išlikę mažai. O tai, kas išlikę - stebina pedantiškumu, dalykiškumu, neigia romantiškos istoriografijos (tarsi Bachas priklausė geresniam pasauliui) mitus. Kaip praktiškas biurgeris, įpratęs skaičiuoti savo pajamas ir išlaidas, jis skundėsi kolegai Erdmanui, kad "1729 metų vasarą Leipzige buvęs geras oras, dėl to mažiau nei paprastai mirę žmonių, mažiau buvo laidotuvių, ir aš, Bachas, turėjau nuostolio. - mano papildomas uždarbis sumažėjo šimtu talerių".

Tais pačiais - 1729-aisiais - Bachas sukūrė savo apimtimi didžiausią ir, ko gero, dvasingiausią veikalą - "Pasijas pagal Matą". Pateikti palyginimai darsyk patvirtina asmenybės ir jo kūrybos nesuderinamumą; motyvus, iš kurių paskatų kyla kūrybos genijus ir kokių sampratų vedinas jis gyvena kasdienį gyvenimą. Trumpiau tariant, žemiškuosius Bach'o poelgius diktavo biurgeriška sąmonė, o kūrybą - iš aukščiau duota Visatos harmonija, Aukščiausiojo valia.

Gyvenimas, ir kūryba Bachui, - atokiausios priešybės. Jo muzika byloja apie reikšmingus dalykus, kurie, regis, slypi sielos gėlmėse, sužadina mūšyse atgarsį. Muzikos poveikyje išsiūrimas į save ir randame jėgų pakilti. Tokia muzikos įtaiga atsiranda dėl ypatingo Bach'o gebėjimo išlaikyti vieną būseną. Kad ir kiek laiko trukutų kūrinys - nedidelė pjesė klavyriui, pasakalija vargonams, kantatos ar mišios - muzikos trukmės pobūdis iš esmės liks tas pats - lėtas. Bach'o muzikoje išgyvenama kiekviena akimirka.

...Kiekviena karta ieško Bach'o besikeičiančioje tikrovėje. Kiekviena karta jo muzikoje išvelgia skirtingus bruožus. Atnaujintas ir netikėtas jis tampa mūsų amžininku. Didysis vokiečių paliko kūrinių ir gimnazisto ausis bei rankas lavinančių, paliko ir tokių, kuriuos scenoje tegali atlikti muzikos išrinktieji: S.Richter, G.Guld, A.Benedetti-Mikelangeli, R. Show, H.fon Karajan, L.Bernstein, G.Kremer, S.Sondeckis, M.Rostropovič, griežęs Bachą, kai griuvo Vokietijos siena.

Vieną kūrinių - Mišias h-moll - Bachas glūdino, taisė, tobulino beveik du dešimtmečius nuo 1733-ųjų iki tol, kol apako - 1748-ųjų. Bach'o Mišias h-moll žino kiekvienas krikščionis, nes beveik kiekvienam jos skamba, kada prasideda Amžinosios ramybės laikas. "Dona nobis pacem"... - ir mes tikime, kad Visagalis suteiks tai malonę. Kaip tikime ir Bach'o Mišiomis. Tuo išgrynintu nuo kasdienybės statiniu, ant kurio keturių kolonų Bachas labai kukliai užrašė: Kyrie, Credo, Sanctus, Agnus Dei.

Valstybės vizija pasipriešinimo dokumentuose ir spaudoje (1940-1952 m.)

Artūras Vaičekaitis

7

(pradžią nr. 23)

VLIKas jungė didžiąją dalį pagrindinio organizacijų. Visas šias grupes vienijo bendras tikslas - nepriklausomybės atstatymas. Ir keistai skamba A. Strumskio teiginys, kad "VLIKas demaskavo save vien tuo, kad komunistai į jį net nebuvo pakviesti". Juk komunistai nesiekė atstatyti Lietuvos valstybingumo. VLIKas ruošė ir planavo nepriklausomos Lietuvos atstatymą, todėl tam reikalui sudarė vyriausią planavimo komisiją (J. Paknys, J. Audėnas, St. Lušys, K. Palčiauskas ir Ad. Damušis). Paskelbus Atlanto Chartiją, rezistencijoje kinta būsimos valstybės samprata: atsisakoma autoritarizmui būdingų bruožų, 1944.02.16 VLIKas paskelbė veiklos principus nusakančią deklaraciją. Joje buvo pabrėžiama suverenios Lietuvos valstybės tęstinumo būtinybė, pasiremiant 1938 m. konstitucija (jo reikalavo tautininkai), demokratine santvarka, nes to siekė socialdemokratai, Lietuvos Laikinosios Vyriausybės funkcijų tęstinumas, kurio siekė krikdemai; taip pat naujų reformų įgyvendinimas kultūros, socialinio teisingumo, ūkio srityse; būtinybė sudaryti koalicinę Lietuvos vyriausybę, kad ji, kai tik baigsis okupacija, pereinamuojų laikotarpiu garantuotų krašte tvarką ir ramybę. Deklaracijoje sakoma, kad išlaisvintoje Lietuvoje veiks 1938 m. konstitucija, kol ji teisėtu keliu bus pakeista.

Artėjant frontui, VLIK kartu su besitraukiančia vokiečių kariuomene pasitraukė į Berlyną, o vėliau į Viurcburgą. Sąjungininkams užėmus šį miestą, VLIK atsidūrė Vakarų demokratinio pasaulio dalyje. VLIK parengė memorandumą ir 1945.04.08 įteikė

Įvertinimo kongresas ir Niurnbergas-2

Antanas DUNDZILA

Praslinko jau daugiau kaip mėnuo nuo birželio 12-14 dienomis Vilniuje įvykusio Komunizmo nusikaltimų įvertinimo kongreso ir Niurnbergo-2 tribunolo pabaigos. Deja, tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje išsamesnių duomenų apie šį įvykį tik tiek, kiek lietaus vasaros sausros karščiuose. Šią skundų dvelkiančią padėtį dalinai tenkinsime tuo, ką žiname. Gal tai paskatins žinančius daugiau, ką nors išsamesnio pranešti. O kad mūsų skundas neatrodytų kaltinimu (ar kaip kad kongreso pavadinime naudotu "įvertinimu"), čia pat pabrėžiame, kad Kongreso ir Niurnbergo-2 mintį rėmė ir jiems viešai sėkmes linkėjome.

Ką žinome, yra daugiausia iš Lietuvos spaudos ir kelių straipsnių ar nuotraukų išeivijos laikraščiuose. Matėm nuotraukų, kelis vedamuosius, "Darbininkę" ir kitur skaitėme atidarymo metu ištisą Vyt. Landsbergio pasakytą kalbą, šalia kelių oficialių pranešimų matėme vieno dalyvio pasakojimą, kai jis ėjo iš vienos kongreso vietovės į kitą ir kalbėjo su politiniu kaliniu. Žinome, kad Kongrese dalyvavo buv. Lenkijos prezidentas ir išsilavinimo didvyris Walensa, kad atidaryme nedalyvavo kokiais

tai reikalais tuo metu turėjęs išvykti Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Dalyvavo du buvę žymūs disidentai, į vyskupus pakelti S. Tamkevičius ir J. Boruta, o nuotraukoje matėme ir už Lietuvos ribų gerai žinomą, į tarptautines konferencijas kviečiamą B. Gajauską. Be abejo, buvusių disidentų, partizanų ir tremtinių dalyvavo ir daugiau. Iš išeivijos savo ruožtu dalyvavo pavieniai asmenys ir 20,000 dolerių kongreso reikalams paskyrusio Tautos Fondo pareigūnas. Be šio anksčiau minėto, Vilniaus gatvė žingsniausio pasakotojo, išeivijos spaudai niekas iš kongreso liudininkų neparašė, skelbimui dokumentų neatvežė ar jų nepaskelbė.

Lietuvos spauda į Kongresą reagavo dvejojai.

Taip vadinamoji "didžioji" spauda Kongresą traktavo lyg tai būtų vykęs koks nors estradinis, gal trečios rūšies teatro mėgėjų - čia sąmoningai pavartosi Lietuvoje prigijusį terminą - "šou". Taigi keliais reportažais buvo gan paviršutiniškai parašyta, kad toks tai renginys vyko, apie tai kalbėta ir t.t. Tokia maždaug buvo dienraščių duoklė Kongresui ir Niurnbergui-2. Tai nereikia, kad mano nematyti savitaisiais bei mėnraščiais šio įvykio nelietė plačiau. Neturiu žinių ir apie

radio, televizijos dėmesį.

Antroje ar trečioje Lietuvoje leidžiamos žiniasklaidos vietoje aiškiai pasirodė ir šiems renginiams daug "šiltesnė" spauda, pvz., "XXI amžius", "Tremtinys", dar keli laikraščiai ar savaitraščiai. Šie, ačiū Dievui, jau daugiau dėmesio bei vietos skyrė renginiui.

Kongreso išvados buvo dvi, rezoliucijose ir Niurnbergo-2 nutarimuose. Labai sutrauktai, rezoliucijose pasisakyta šiomis temomis: dėl komunizmo ideologijos ir doktrinos pasmerkimui; dėl priemonių prieš komunizmą restauravimo bei atnaujinimo; dėl komunistinių nusikaltėlių teismo įsteigimo; dėl genocido sąvokos ir reikšmės išplėtimo; dėl okupacinių režimų padarytos žalos atlyginimo; dėl tarptautinio bendradarbiavimo tiriant komunizmo nusikaltimus. Tos rezoliucijos didesnio atgarsio neturės, kaip neturi visokiausi buv. politinių kalinių ir tremtinių sąvoje spaudoje skelbiami vieši, daugiausia protesto pareiškimai. Gaila, kad kongresas nesukūrė organizacinio branduolio, kuris rezoliucijų akciją testų, jas tarptautinėje plotmėje ugdytų. Niurnbergas-2 sukūrė tribunolą, kuris, aišku, savo darbo baigti net svajoti negalėjo. Labai gerai, kad jis rinksis posėdžiams rugsėjo 4 d. Br.Nainys "Drauge"

teisingai teigė, kad ir rugsėjis dar per anksti tinkamai medžiagą paruošti. Bet tai jau bent gera pradžia: numatyta tąsoti data, gi susirinkus rugsėjį, bus galima toliau žiūrėti į ateities uždavinius bei galimybes. Tad tribunolas gal ir bus pats reikš-

mingiausias kongreso pastangų vaisius.

Tribunolo sudėties ir net tikslaus teisėjų skaičiaus nežinome, išskyrus tai, kad jam pirmininkauja adv. Vytautas Zabiela. Prieš mėnesį Kongreso rengimo pirmininkui išsiųstas laiškas su klausimu apie tribunolą dar laukia atsakymo... Kartojau: tribunolas bei jo žadamas darbas, nors ir neturintis juridinės reikšmės, teikia didžiausias viltis. Visuomenėje įvairiomis priemonėmis palai-komas dėmesys taip pat daug sveria.

Šalia oficialių nutarimų, negalima nepaminti visuomeninės, bendruomeninės, gal net kultūrinės viso renginio reikšmės: didoko dalyvių skaičiaus sutraukimo į Vilnių, parodos, pamaldų ir kt. Tai vis tik buvo neeilinė manifestacija, reikšminga visiems. Aišku, daugeliui įtakingų Lietuvos vyrų ir moterų kongresas buvo kaip vandens lašas, ančiai nuriedėjęs nuo plunksnų. Tačiau jo atmintis bent kurį laiką gyvuos. Imant dėmesin spalio mėnesį įvyksiančius Seimo rinkimus, įdomu, ar viena bei kita politinė grupė galės kongresą bei Niurnbergą-2 panaudoti savo tikslams.

Ši įspūdių santraukėlė toli gražu neprilygsta reikiamam duomenų lietuvių iš dangaus. Reikia tikėtis, kad tai tik pastanga "lietuvių debesyje", ir kad kas nors iš dalyvių išsamiau parašys. Argi išeivijos spaudai šis reikalas irgi tik už jūrų marių vykęs "šou"? Argi išeivijos pinigais operuojančioms organizacijoms ar ir pavieniams renginį rėmusiems žmonėms nesvarbu visuomenę informuoti apie savo aukotos pinigų?

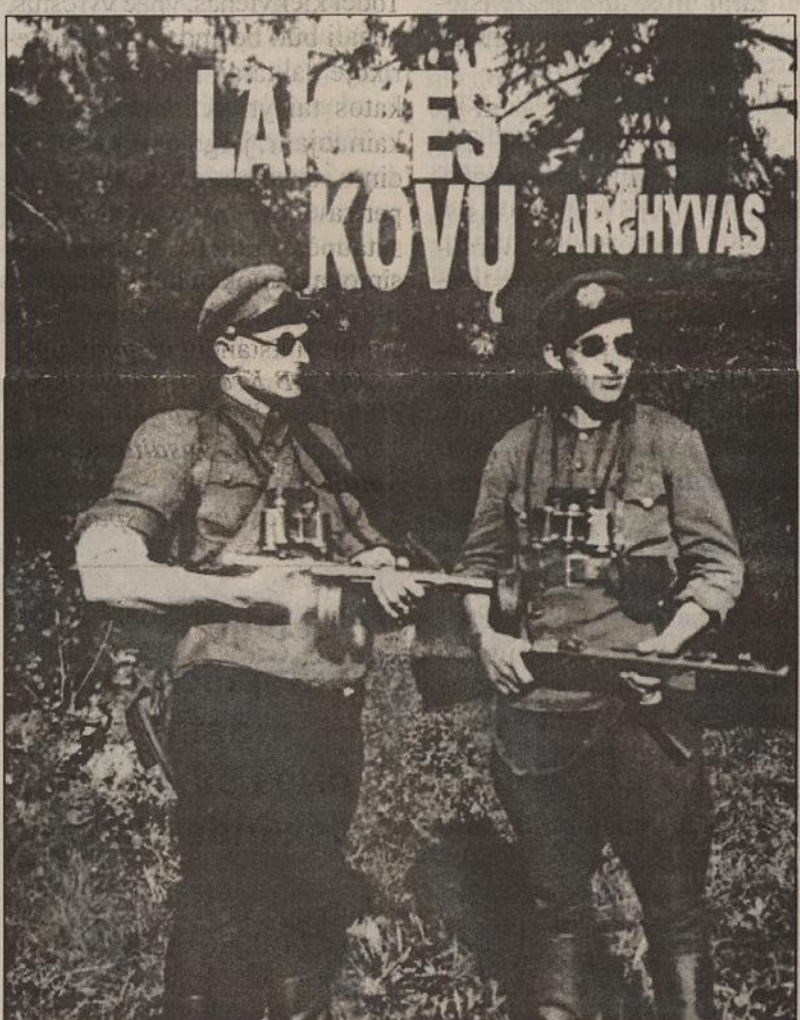
**Netikėtas sutapimas
palengvina kovą už tiesą**

Vilius BRAŽĖNAS

Sena pasaka apie fermerį ir mulą tinka ir propagandos bei informacijos reikalams. Fermeris giriasi, kad jo mulas esąs labai paklusnus. Prieš pademonstravęs mulą paklusnumą jis trinktelį jo galvą pagaliu. Kodėl? Ogi tam, kad atkreipus mulo dėmesį. Po Vilniaus kongreso po "Raudonojo Skorpiono" ženklą užsienio lietuviams ir kitom tautybėms užsieniuose tenka pareiga kongreso idėjas ir faktus skleisti plačiojoje visuomenėje, kad vilniečių didis darbas kuo plačiau nuskambėtų. Nors galima, bet yra sunkiau, iš niekur nieko

pradėti kalbą ar laišką redakcijai apie Vilniaus tarptautinį kongresą ir skųstis, kad apie komunistų nusikaltimus nutyliama, kai tuo tarpu vis kalbama apie nacių nusikaltimus. Ir štai netikėtai plačiai atsidarė durys išeiti pasaulin, ypač Amerikoje ir kaimyninėje Kanadoje, su informacija apie Raudonąjį genocidą.

Vos pasibaigus Vilniaus kongresui ir dar tebesitęsiant jo sukurto tribunolo veiklai, spaudoje ir televizijoje pasklido reklama "pasaulinės premjeros" - TV dramų "Niurnberg". (nukelta į 6 psl.)

"Laisvės kovų archyvo" leidžiamas Lietuvos Politinių kalinių ir Tremtinių sąjungos, viršelis

vyriausiam sąjungininkų karinių pajėgų vadui D.D. Eisenhoweriui. Šiuo memorandumu VLIK prisistatė kaip vienintelė politinė ir rezistencinė Lietuvos atstovybė egzilyje laisvame pasaulyje.

VLIK'o partijas svaigino iliuzija, kad, karo veiksmams pasibaigus, netrukus bus atstatytos suverenios Lietuvos teisės, o ketvirtasis VLIK'o vasario 16 dienos deklaracijos straipsnis skelbė, kad "Respublikos vyriausybė bus sudaryta koaliciniu pagrindu". Krikdemai ir tautininkai VLIKe sudarė koalicinę daugumą. Kitos partijos nesutiko su tuo. Iškilusiam vidiniam konfliktui sureguliuoti 1945.07.03 buvo priimtas Viurcburgo protokolas, kurio priėmimui turėjo įtakos Laivės Kovotojų, socialdemokratų, liaudininkų ir ūkininkų partijų atstovai, įteikę VLIKui pareiškimą, kad būtų pabrėžtas demokratinis pradai. Viurcburgo protokolas skelbė, kad iš okupacijų išlaisvinta Lietuva bus demokratinė valstybė; bet iki susirinkus seimas, laikinus konstitucinius nuostatus priims VLIKas pagal 1922 m. Lietuvos konstitucijos principus. 1946 m. Berlyno konferencijoje VLIK dar kartą patvirtino Viurcburgo protokolą, pažadėdamas laikytis 1922 m. konstitucijos dvasios. Viurcburgo protokole buvo skelbiama:

1. Iš visų okupacijų išlaisvintoji Lietuva bus demokratinė respublika;
2. Kol bus sušauktas demokratinis būdu rinktas seimas, išlaisvintoji Lietuva bus valdoma pagal laikinuosius valstybės konstitucijos nuostatus;
3. Laikinosios konstitucijos nuostatus priims VLIK pagal 1922 m. Lietuvos konstitucijos principus;
4. VLIK kontroliuos laikinosios vyriausybės darbus ir nustatys jos politinę liniją; laikinoji vyriausybė privalės pateisinti VLIK'o pasitikėjimą.

Lietuvos prezidentui, kaip suverenios tautos teisių vykdytojui, mirus ir nei krašte, nei užsienyje nebesant konstitucinio organo toms funkcijoms vykdyti, VLIKui teko susirūpinti valstybinio tęstinumo išlaikymu. Todėl jis, kaip revoliucinis organas, pasiėmęs

tautos vadovavimą, iš dalies pasisavino ir valstybės konstitucines teises. Šitaip buvo užpildyta valstybės tęstinumo tuštuma. VLIKas pasisavino teisę sudaryti laikinąją vyriausybę.

Valstybės vizijos transformacija (1944-1952 m.)

Valstybės vizija iki vieningos partizanų vadovybės susikūrimo

1944 m. vasarą tauta pasirinko partizaninį karą kaip neišvengiamą būtinybę. Savo aktyvumu ir kovų intensyvumu 1944-1952 m. laikotarpis toli pralenkė pirmąją antisovietinę ir antinacinę rezistencijas. Veikimo centras persikėlė iš miestų į provinciją (kaimus ir miškus). Todėl dėl pakitusių sąlygų keitėsi veikla. Pagrindinis dėmesys skiriamas ne programinių nuostatų kūrimui, o kovai.

Partizaninis sąjūdis iš pradžių tęsė antinacinę rezistencijos idėjas: į partizaninę kovą įsitraukė dar vokiečių okupacijos metu susikūrusios pagrindinės grupės (o ypač tų grupių kariniai padaliniai - "Kęstutis", LLA, "Vanagai").

Kita vertus, vokiečių okupacijos pabaigoje vieninga pagrindinio struktūra buvo suardyta, gestapai suėmus kai kuriuos VLIK'o narius, be to, nemažai rezistencijos vadovų pasitraukė į Vakarų. Tauta liko viena prieš naująjį okupantą. Savo struktūras išlaikė tik tos pagrindinio organizacijos, kurios, dar nepasirodžius rusams, traukė į miškus ir ruošėsi aktyviems kovos veiksmams.

Partizaninis sąjūdis iš esmės nebuvo vien antikomunistinis veiksmas, o tautinis - valstybinis kovos už Nepriklausomybę sąjūdis. Partizanų politinį nusistatymą ir siekius atspindi ne tik kovos metodai, spauda, bet ir tokie, iš pirmo žvilgsnio nereikšmingi, dalykai kaip tarpukario Lietuvos simbolikos naudojimas spaudoje, dokumentuose, uniformose, partizanų dainos, būrių pavadinimai. Visa tai rodo, kad besipriešinanti tauta stengėsi išlaikyti glaudų ryšį su valstybės praeitimi, pabrėždami savo savitumus prieš (nukelta į 4 psl.)

■ Liepos 31 d. prasidėjo JAV respublikonų nacionalinė konvencija. Ši partija sieks pateikti šaliai nuosaikesnį savo įvaizdį, taip pat suteikti George W. Bush postūmį siekiant pergalės lapkričio 7 d. įvyksiančiuose prezidento rinkimuose. Šis kandidatas, kuris yra buvusio prezidento G. Bush sūnus, pirmąją prieš viceprezidentą Al Gore visose nuomonių apklausose. Tiesa, skirtinguose tyrimuose jo pirmavimas svyruoja nuo 7 iki 16 proc.

■ Jungtinių Tautų (JT) pareigūnas liepos 31 d. sakė, kad šių karinės grupuotės "Hizbolah" sukilėliai užtvėrė kelią taikdariių daliniui Pietų Libano vakariniame sektoriuje. "Mes atvykome užimti savo pozicijas šiame regione, tačiau "Hizbolah" sukilėliai mums užtvėrė kelią. Mes pranešėme savo vadovams ir dabar laukiame nurodymų", netoli nuo Rmaišo kaimo naujienų agentūrai "Reuters" sakė JT laikinųjų pajėgų Libane (UNIFIL) vadas pulkininkas Ramindra Chhaddri.

■ Trys Europos Sąjungos (ES) "išminčiai" liepos 30 d. užbaigė tris dienas trukusį žmogaus teisių tyrimą Austrijoje. Pareigūnai abejoja, jog reikės dar vienos tokio pobūdžio misijos. Siekiant užbaigti šios ES šalies izoliaciją, trys plačiai gerbiami pareigūnai buvo įgalioti parašyti ataskaitą, kaip Austrija laikosi europinių vertybių. Jie susitiko su vyriausybės nariais, opozicinėmis partijomis bei religinių bendruomenių atstovais.

■ Jungtinių Valstijų valstybės sekretorė Madeleine Albright liepos 30 d. sakė, jog JAV viliasi, kad Artimųjų Rytų vadovai, pasinaudoję derybose padaryta pertrauka, pasirėms naujam šuoliui taikos procese. Viešnagės Japonijoje metu išsakytose pastabose M. Albright teigė tikinti, kad Izraelis ir palestiniečiai "apsvarstys ir pasirėms naujam, sėkmingam derybų etapui". Penkiolika dienų Camp David trukęs derybų maratonas trišaliame viršūnių susitikime liepos 25 d. pasibaigė, taip ir nepasirašius susitarimo.

Kam nauda?

Algimantas KABAILA

Gyvendamas Australijoje, toli nuo gimtojo krašto, Lietuvos, kartais būnu nustebintas kai kurių Lietuvos spaudos pasisakymų. Štai "Respublikoje" (2000.06.20) Aidas Žukas rašo apie projektus, kuriuos siūlo Lietuvos atsargos karininkų sąjungos pirmininkas Jonas Užuška. Sudomino teiginys, kad būtų pigiau samdytinę kariuomenę turėti be šauktinių kareivių.

Kadangi Australijoje ištis kariuomenė samdoma, taip kaip ir JAV-jose, tai šį tą apie samdymo išlaidas žinau. Taip pat žinau, kaip ir kodėl buvo panaikinta šauktinių tarnyba.

Iki Vietnamo karo ir Australija turėjo privalomą kariuomenės tarnybą, kaip kad dabar yra Lietuvoje. Kadangi Vietnamo karas buvo ypatingai nepopuliarus, tai karui besibaigiant per rinkiminę kampaniją kairioji taip vadinama "Darbiečių" partija pažadėjo, kad panaikins privalomąją karinę tarnybą. Tai buvo grynai politinis žingsnis, nes nepopuliaraus karo metu ir jauni vyrai, ir jų tėvai norėjo išvengti šauktinių tarnybos ir balsavo už "Darbiečius". Taip į valdžią atėjo Gough Whitlam, kuris ir daugiau "pasizymėjo". Jo vyriausybė pripažino Baltijos kraštus de-jure Sovietų Sąjungos dalimis, atseit, pripažino juos esant legaliai inkorporuotus į Sovietų Sąjungą. Jo valdžios argumentas buvo tas, kad tie kraštai niekad nebebus nepriklausomi, tad kam dar tęsti jų okupacijos nepripažinimą? Kad Australijos baltiečiai energingai prieš šį pripažinimą kovoję ir kaip iškovojo jo atšaukimą,

esu rašęs kitomis progomis, tad dabar nebekartosiu, nes noriu sutelkti dėmesį į dabartinę padėtį Lietuvoje.

Beje, kai neseniai Australijai prisiėjo pasiūsti karinius dalinius į Rytų Timorą, vyriausybė turėjo uždėti papildomą vienkartinį pajamų mokestį, kuris sudarė 1,5 procentų visų pajamų. Taip, samdoma kariuomenė tikrai ne pigesnė!

Dar įdomiau, kad, Felikso Vaitiekaičio teigimu, p. Jonas Užuška siūlo "kariuomenę apginkluoti tik lengvąja ginkluote". Čia jau visai keistai nuskalbtu. Belieka tik pasiūlyti "apginkluoti" kariuomenę lazdomis ir maišeliu akmenų, kad į priešą galėtų mėtyti - ir pigu, ir savos gamybos "ginklai" būtų...

Aišku, visos tos kalbos tai tik prieš Seimo rinkimus vedama įvairių partijų ir partijėlių agitacija bandant patraukti rinkėjų dėmesį į save - žiūrėkit, kokie mes gudročiai, visiems kareiviams algas mokėsime, ir bus pigiau. Lietuvos žmonės nėra tokie neprotiniai, kad tokiais niekais patikėtų. Gi tas algas reikėtų mokėti ne iš ko kito, o iš mokesčių, surinktų iš visų, kurie dirba ir uždirba. Jau geriau sakyti paprastai ir tiesiai - nesiruoškime gynybai, bus pigiau. Tik, deja, tai ne pigiau, nes nepasiruošus gynybai, kaip tik gali greičiau prisieiti gintis.

Sykį nepriklausomos Lietuvos istorijoje buvo atsisakyta gintis. Nors prezidentas Antanas Smetona norėjo ginklų pasipriešinti prieš sovietų įsiveržimą, dauguma ministrų tam prieštaravo. Gal nereikia ant jų

per daug pykti - jie manė taip išsaugosią jaunus Lietuvos vyrus. Bet kas iš to išėjo? Nelygūs ir nuožmus partizaninis karas, stribų vykdamos žudynės, masiniai trėmimai. Be to, Lietuvos valstybės nesigynimas leido sovietams pusę šimtmečio pūsti į akis dūmus, kad girdi Lietuvos liaudis pati pasiprasė "prisijungti" prie Sovietų Sąjungos. Ištis, kraštas turbūt būtų ne daugiau nusiaubtas, jei būtų gintasi.

Nejaugi mes nieko nepasimokysime iš savo dar nesenos istorijos? Ir aklam aišku, kad Lietuvai svarbu turėti efektingas gynybos pajėgas ir tokius sąjungininkus kaip NATO. O tik turint efektingą gynybą galima tikėtis tapti šios gynybinės sąjungos nariu.

Dažnai užmirštama dar viena šauktinės kariuomenės užduotis - duoti jauniems vyrams progos daugiau pasimokyti, nei pradžios mokykla. Ne visi gali eiti į aukštąsias mokyklas, ne visi gali susipažinti su modernia technologija civiliniame gyvenime. Tad moderni kariuomenė duoda šauktiniams tokias galimybes, kurių jie gali neturėti civiliniame gyvenime.

Yra dar viena labai aiški priežastis, kodėl šauktiniai reikalingi Lietuvos kariuomenei. Būtent todėl, kad būtų galima sudaryti rezervą pilnai paruoštų karių. Toks rezervas būtų apie 50,000 karių, gi tai jau sudaro rimtas gynybines pajėgas ir potencialus agresorius vargu ar drįstų, tik savo įgeidžius tenkindamas, pulti Lietuvą. Vėl gi ryškiai matosi, kad pasiruošimas ir pasiryžimas gintis sumažina galimybę, kad iš tiesų reikės gintis. Be to, turint kariuomenėje šauktinių, vidutinis karių amžius yra jaunesnis, tad

ir vidutinis karys energingesnis. Atsisakyti šauktinių - tai tik paprastas politinis manevras, kuris susilpnintų gynybą ir padidintų galimybę būti užpuoliams. Lietuvos kariuomenė daro didžiulę ir sparčią pažangą. Tai pripažįsta visi užsienio stebėtojai. Nežiūrint kokie bus sekančių seimo rinkimų rezultatai, pagrindinės partijos, kurios nesileidžia į pigų piliečių klaidinimą, yra užsibrėžusios siekti NATO narystės. Gi nei doleriai,

nei litai neauga ant medžių ir jais iš dangaus nesninga ir nelyja, tad naujoji vyriausybė labai greitai susigaudys, kad šauktinių tarnyba reikalinga, kad vien tik samdant kariuomenę reikėtų labai daug papildomų lėšų. Ištis būtų geriau, kad p. Jonas Užuška ir jo bendrai nesileistų į tokius politinius žaidimus. Kam nauda, kai kenkiama besikuriančiai ir vis tvirtėjančiai bei tobulėjančiai Lietuvos kariuomenei?

Renginiai Washington – tragiškos okupacijos paminėjimas ir padėka Amerikai

Prieš 60 metų įvykusiai nelegaliai Sovietų Sąjungos invazijai į Baltijos valstybes ir jų okupavimui atžymėti Amerikos Baltų Laisvės Lyga suorganizavo Washington kelis renginius.

Pirmas iš jų buvo susitikimas Baltuosiuose Rūmuose su prezidento Clinton patarėju p. Samuel Berger (kuris yra Tautinio Saugumo Reikalų ir Tautinio Saugumo Tarybos (National Security Council) direktorius), Europos Reikalų direktorium Tony Blinken, Valstybės Departamento pasekretorium (deputy secretary) Europos reikalams Daniel Hamilton, Tautinio Saugumo Tarybos Europos reikalų direktorium Dick Norland, Tautinio Saugumo Tarybos Rusijos ir Ukrainos reikalų direktorium Andrew Weiss ir Ryšių su Visuomene direktoriaus padėjėja Laura Eford.

Iš Los Angeles, Kalifornijos, susitikime dalyvavo Amerikos Baltų Laisvės Lygos pirmininkas Valdis Pavlovskis ir direktoriai: Angelė Nelsienė, Aivars Jerumanis ir Vija Turjanis, taip pat po atstovą iš Amerikos Latvų Draugijos, Amerikos Estų Tautinės Tarybos, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Bendo Amerikos Baltiečių Komiteto (atstovų tarpe buvome trys lietuviai: Algis Rimas, Algimantas Gečys ir Angelė Nelsienė).

Pradėdamas pokalbį, Samuel (arba Sandi) Berger padėkojo Amerikos Baltų Laisvės Lygai už suorganizavimą šio susitikimo ir visiems už atvykimą. Prieš savo pareiškimą Sandi Berger pagyrė Baltijos valstybes, padariusias tokią žymią pažangą ir daug pasiekusias per 10 metų nuo nepriklausomybės atstatymų. Sandi Berger pareiškė, kad prezidentui Clinton Baltijos valstybės buvusios ir yra labai svarbios ir gal net prioritinės

reikšmės ir kad savo veiksmais jis yra tai įrodęs jau daug kartų. Sandi Berger taip pat pabrėžė, kad prezidentas Clinton aiškiai pasakęs ir Rusijos prezidentui Putin, jog Rusija privalanti gerbti savo kaimynų teritorines teises.

Toliau jis priminė, kad antroji NATO plėtra įvyks 2002 metais. Kalbėjo apie Baltijos valstybių integravimąsi į šią organizaciją, pabrėždamas, kad narės nebus priimtos remiantis jų geografine padėtimi ar istorija, bet tai įvyks atsižvelgiant ir įvertinant jų pasirengimą NATO standartams.

Kiekviena valstybė bus vertinama atskirai.

S. Berger paragino baltiečius bendradarbiauti tarpusavyje.

Sandi Berger baigė savo pranešimą sakdamas, kad po Berlyno sienos nugriovimo Amerika turi daryti viską Rytų Europai XXI šimtmetyje, ką padarė Vakarų Europai po II-ojo pasaulinio karo, t.y. pasirūpinti, kad Rytų Europa būtų tokia saugi, kaip šiandien yra Vakarų ir Centrinė Europa.

Amerikos Baltų Laisvės Lygos pirmininkas padėkojo Tautinio Saugumo Tarybos direktoriui Sandi Berger už jo padarytus teigiamus pareiškimus ir už susitikimą su baltiečių atstovais minint šią tragišką ir istoriškai lemtingą sukaktį, dar sykį pabrėždamas, kad yra svarbu ir reikalinga kalbėti apie dabartį ir ateitį, bet taip pat svarbu nepamiršti Sovietų Sąjungos prieš Baltijos valstybes įvykdytų prievartos veiksnių, genocido ir dėl to žmonių iškentėtų kančių.

Nors p. Berger skubėjo į kitus svarbius susitikimus, bet man pavyko su juo dar kelias minutes asmeniškai pasikalbėti – paprašyti jo paramos keletui (nukelta į 7 psl.)

Garbės sargybos kuopa

R. Šuikos nuotr.

Valstybės vizija pasipriešinimo dokumentuose ir spaudoje (1940-1952 m.)

Artūras Vaitekaitis

7

(atkelta iš 3 psl.)

okupantą.

Partizanai save laikė "teisėtais nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstovais, laikinai turinčiais teisę perimti valdžios darbą". Tame jų siekyje atsispindi būtinumas tęsti valstybingumą (net prievartinėmis priemonėmis), kuris ilgainiui turėjo būti sutvarkytas, atsižvelgiant į naujas sąlygas ir reikalavimus.

Dauguma partizanų buvo idealistai ir dideli patriotai, vertino Lietuvos politinę nepriklausomybę ir buvo pasiryžę ją ginti. "Nepaisant visų nepriklausomos tarpukario Lietuvos trūkumų, tautos politinis sąmoningumas buvo labai stiprus ir nepriklausomybės vertė buvo gerai suprantama, lietuviai jautė, kad tauta pakankamai subrendusi save valdyti".

Šį laikotarpį galima suskirstyti į du etapus: partizaninio sąjūdžio programinės nuostatos iki vieningos vadovybės susikūrimo ir po vieningos vadovybės sukūrimo.

Pirmajame laikotarpyje partizanai pagrindinį dėmesį skyrė ginkluotos kovos organizavimui, valstybės vizija vėl susiaurėja iki bendrojo idealo, išreiškiamo šūkiais – "Nepriklausoma Lietuva" ir "Lietuva – lietuviams". Partizaninis sąjūdis buvo masiškas. 1944 m. pabaigoje – 1945 m. pradžioje partizaninis sąjūdis pereina nuo lokalinio ir stichinio priešinimosi prie masinės ginkluotos kovos, kurios "pagrindinis tikslas išlikti tas pats – Lietuvos nepriklausomybė". Formuojasi bendra būsimos valstybės samprata. Partizanai nesvajoję apie pergalę, bet vylėsi išsilaikyti, kol Vakarai pabūs ir privers komunistus iš Lietuvos pasitraukti. O laukiant pa-

galbos iš Vakarų, reikėjo ten ir orientuotis, bet tai jokių būdu nebuvo laisvės ir nepriklausomybės atsisakymas, nes "lietuvių ginkluota kova turėjo Vakarams akiuizdžiai parodyti tautos pasiaukojimą nepriklausomybės sugrąžinimui ir bekompromisinį pasipriešinimą sovietinei okupacijai".

1945 m. rugsėjo 16 d. buvo įsteigtas Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kurio svarbiausias uždavinys buvo išvaduoti Lietuvą ir atkurti Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Steigiamajame susirinkime buvo apsvaistyti Komiteto tikslai, sureduaguotas atsišaukimo projektas, "laikantis demokratinių principų". LIK tikslai buvo suskirstyti į du etapus. Pirmajame etape buvo siekiama suburti visas jėgas nepriklausomybei pasiekti; antrajame – "padėti tautai sukurti tokią vyriausybę, kuri atitiktų jos dvasią ir tikrą demokratiškumo principą".

Partizaninis judėjimas ir savo gretas subūrė plačiuosius visuomenės sluoksnius. Iš pradžių tarp partizanų netrūko ir intelektualų, tačiau aršėjant kovoms, pagrindinių jėgų šaltiniu tapo kaimo visuomenė (paprasti ūkininkai, kaimo mokytojai). Skaitant partizanų dokumentus, dienoraščius ar prisiminimus, nuolat išky-la intelektualų stokos problema (Dzūko dienoraštis, Daumanto atsiminimai). Antra vertus, partizanai labai bijojo provokacijų, kurių netrūko iš inteligentijos pusės (inteligentija buvo lengviau pasiekama sovietų saugumo struktūroms, nes gyveno miestuose ir visuomet buvo "po ranka"). Taigi, stokojant intelektualinių pajėgų, įtempto karinio gyvenimo sąlygos vertė partizanus rinktis praktinės veiklos (kovos), o ne filosofinio tobulo valstybės kūrimo kelią.

Socialinė partizanų struktūra darė didelę įtaką ir valstybės vizijos kūrimui: nebėra tų peripetijų, programų gausos, kas buvo taip ryšku antinacinės rezistencijos metu. Antra vertus, "bendri politiniai siekliai buvo visiems gerai žinomi (nepriklausomybė, žemės ūkio, pramonės, socialinės ir kultūrinės reformos) ir visiems priimtini. Nebuvo reikalo leisti į ginčus, juo labiau kad

nebebuvo to antinacinei rezistencijai būdingo partinio-ideologinio susiskaldymo.

Valstybės vizija pradeda aiškėti partizanams organizuojantis ir kuriant štabus. Vienos pirmiausia susikūrusios Tauro apygardos dokumentuose matome, kad partizanai dar neatmetė partijų ir organizacijų vaidmens politiniame Lietuvos sutvarkymo darbe, bet pabrėžiamos tos politinės jėgos, kurios liko Lietuvoje: "Vyriausias ir viso krašto išlaisvinimo veiklos organas turėtų būti Lietuvoje; jį sudarytų demokratinė Lietuvos partijų, pasipriešinimo organizacijų, partijų ir Vyriausios partizanų vadovybės atstovai". Atskleisdamas partizanų organizavimosi priežastis, kunigas A. Ylius (vienas iš Tauro apygardos kūrėjų) savo prisiminimuose rašė: "Vėliau prisidėjo ir ketvirtoji, svarbiausioji organizavimosi priežastis – noras pagal konstituciją nuo Tarybų Sąjungos atskirti Lietuvą ir ją padaryti laisva, nepriklausoma, demokratine, lietuviška Respublika".

Kokią gi Lietuvą įsivaizdavo partizanai 1944-1946 m.? "Mūsų kova už laisvą, demokratišką Lietuvą yra šventa kova". Partizaninis sąjūdis siekė vieningos vadovybės vadovaujamą Lietuvos, atsisakiusios savo tarpukario laikų klaidų. Atmetė komunistinių ar postkomunistinių jėgų dalyvavimą nepriklausomos Lietuvos gyvenime, numatė reformuotą žemės ūkį. Per savo spaudą partizanai tyrė gyventojų požiūrį į žemės reformas, susilaukdami laišku iš gyventojų, kuriuose ryškus polinkis į reformas, panaikinant įvykdytą žemės nacionalizaciją, komunistams nepaliekant teisės į žemę, o partizanams ar jų šeimoms suteikiant lengvatas įsigyti žemę. Taip pat ryškus siekis reformuoti švietimą, pramonę. Buvo numatyta ir bažnytinės žemėvaldos nacionalizacija, paliekant prie bažnyčios ne daugiau 3-5 ha žemės, Suvalkijoje sukurti keliolika didesnių valstybinių bandomųjų ūkių, o visiems kitiems palikti ne mažiau kaip 20-30 ha žemės, skatinti kooperatyvinių ūkių kūrimąsi, parodant jų pranašumą prieš smulkius ūkius.

(bus daugiau)

Sveikatos kertė

Angliška dieta

Negalima gerti: alkoholio, limonado.

Negalima valgyti: cukraus, saldinių, bulvių, sausainių, baltos duonos.

2 bado dienos:

1 litras pieno, 1 stiklinė sulčių, 200 g juodos duonos.

2 baltymų dienos:

Pusryčiai: 50 g juodos duonos, pusė arbatinio šaukštelio sviesto, 1 stiklinė arbatos ar kavos, 1 arbatinis šaukštelis medaus arba 1 stiklinė pieno.

Pietūs: 200 g mėsos ar žuvies sultinio, 50 g mėsos ar žuvies (virtos), 2 valgomieji šaukštai žirnių arba daržovių su aliejumi, actu ar majonezu, 50 g juodos duonos.

Pavakariai: 1 stiklinė pieno ar arbatos, 1 arbatinis šaukštelis medaus arba stiklinė sulčių. **Vakarienė** (ne vėliau 7 val.

vak.): 50 g virtos mėsos arba žuvies, dešros arba kumpio, 2 virti kiaušiniai, 1 stiklinė kefyro, 50 g juodos duonos.

2 daržovių dienos:

Pusryčiai: 2 obuoliai, apelsinai ar pomidorai arba stiklinė sulčių.

Pietūs: daržovių sriuba (be mėsos, sviesto), 2 šaukštai salotų ar mišrainės ir 50 g juodos duonos.

Pavakariai: 2 obuoliai, apelsinai ar pomidorai arba stiklinė sulčių.

Vakarienė: 2 šaukštai salotų, 50 g juodos duonos, stiklinė arbatos su puse arbatinio šaukštelio medaus.

Po 20 dienų svoris nukris daugiausia 15 kg. Po dietos galima valgyti viską, bet būtina kasdien suvalgyti po 200 g liesos varškės (tada svoris neaugs).

2000 m. ŠALFASS-gos varžybų kalendorius (II dalis)

Pateikiame likusių šių metų oficialių ŠALFASS-gos varžybų kalendorių, kuris yra 1999 metų gale paskelbto metinio 2000 m. varžybų kalendoriaus papildymas bei pataisymas.

Toronto LSK Jungties 15-sis "3-Pitch" softbolo turnyras, kuris laikomas kartu ir metinėmis ŠALFASS-gos pirmenybėmis, įvyks 2000 m. rugpjūčio 26-27 d. Wasaga Beach, Ont., Kanadoje. Tai yra "Co-Ed" (mišrių komandų) tipo turnyras. Informuoja: Rimas Kuliavas, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Canada. Tel.: 216-766-2996; faksas: 416-766-5537. E-mail: kuliavas@compuserve.com

2000 m. Š. Amerikos baltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks 2000 m. rugpjūčio 26-27 d. Columbus, Ohio. Rengia latviai. Informacija: Arturs Zaģeris, turnyro vadovas, P.O. Box 21874, Columbus, OH 43221-0874. Tel.: 614-459-5200, ext. 233. Faksas 614-459-1151. Lietuvius informuoja: Eugenijus Kriksčiūnas, ŠALFASS lauko teniso vadovas, 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3. Tel.: 416-225-4385, e-mail: diane.kriksciunas@ntel.tdsb.on.ca

2000 m. Š.A. lietuvių individualias ir komandines golfo pirmenybes vykdo Detroito LSK Kovas 2000 m. rugsėjo 2-3 d. Fortreff golfo aikštyne, Frankenmuth, MI, apie 50 mylių į šiaurę nuo Detroito. Informuoja: Vytas Polteraitis, 15209 Lakewood, Plymouth, MI 48170. Tel.: 734-420-3137, e-mail: vytop@aol.com

2000 m. Š. A. baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 2000 m. rugsėjo 9-10 d. Iroquois Ridge High School, Oakville, Ont. Rengia ŠALFASS Lengvosios atletikos komitetas. Ryšys: Irena Wilkinson, 2783 Kinnerton Cresc., Mississauga, Ont. L5K 2B3; tel.: 905-822-0302; faksas: 416-808-5215. Barrie Wilkinson vardu; e-mail: iwilkinson@colosseum.com Papildomi ryšiai: Algis Malinauskas, tel.: 905-844-7694 ir Algirdas Bielskus (žr. žemiau).

2000 m. Š.A. baltiečių sportinio šaudymo pirmenybes vykdo ŠALFASS-gos Sportinio šaudymo komitetas 2000 m. rugsėjo mėn. Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje: rugsėjo 9 d. – stendinio (trap) šaudymo, rugsėjo 16 d. – smulkos (2) kalibro šautuvų ir rugsėjo 23 d. – pistoletų. Smulkos kalibro šautuvų ir pistoletų lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių varžybų pasekmių. Ryšys:

Kazys Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2. Tel.: 905-332-6006, faksas: 905-332-7696, e-mail: kdeksnys@sprint.ca

Il-sios Pasaulio lietuvių sportinio šaudymo varžybos įvyks 2000 m. rugsėjo 16, 23 ir 24 d. Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje. Rengia – specialus organizacinis komitetas. Smulkos kalibro šautuvų ir pistoletų varžybos numatomos praversti kartu su baltiečių pirmenybėmis rugsėjo 16 ir 23 d., o stendinio (trap) šaudymo – atskirai, rugsėjo 23 ir 24 d. Informuoja: Kazys Deksnys (žr. aukščiau). Šias varžybas buvo numatyta įvykdyti š. m. liepos 21-23 d., tačiau Lietuvos šaudytojų patogumui jos tapo nukeltos į rugsėį.

2000 m. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės įvyks 2000 m. spalio 28 d. Etobicoke Olympium, Etobicoke, Ont. Vykdo Baltiečių Sporto Federacijos plaukimo sekcija. Informacija: Modris Lorbergs, 43 North Heights Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2T7. Tel.: 416-626-7262; faksas: 416-395-3346; e-mail: modris.lorbergs@nynet.nybe.on.ca Lietuvių dalyvavimą koordinuoja: Mrs. Catherine Jotautas, 35 Cumberland Dr., Brampton, Ont. L6V 1W5. Tel.: 905-457-7664; faksas: 905-457-5932; e-mail: caromire@aol.com Papildomai: Algirdas Bielskus (žr. žemiau).

Clevelando LSK Žaibo 8-sis etnis mišrių komandų (6 žaidėjų) kviestinis tinklinio turnyras numatomas 2000 m. lapkričio 4 d. Clevelande, OH. Data dar galutinai nepatvirtinta. Ryšys: Petras Stungys, 8243 Donald Dr., Mentor, OH 44060. Tel.: 440-974-9736 namų; 216-692-5918 darbo; e-mail: stungys@en.com

New Yorko Lietuvių Atletų Klubu planuotas kviestinis lauko teniso turnyras, turėjęs įvykti 2000 m. rugsėjo 22-24 d. New Yorke, yra atšauktas dėl nepalankiai susidėjusių aplinkybių.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASS-gos Centro valdybos gen. sekr. Algirdą Bielskų, 3000 Hadden, Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel.: 216-486-0889; faksas: 216-481-6064.

Laikui pribrendus, kiekvienų varžybų platesnės informacijos bus skelbiamos atskirai. Kalendoriaus papildymai bei pakeitimai bus nuolatos skelbiami. Visos 2000-jų metų ŠALFASS-gos varžybos vyks 50-jų jubiliejinių žaidynių ženkle. Ta proga klubai ir pavieniai sportininkai kviečiami kuo gausiau dalyvauti.

A.B.

Sriubos

Ryžių sriuba su porais

1 stiklinė biriai išvirtų ryžių,
1,5 l verdančio vandens,
1 stiklinė šiaudelių sutarkuotų morkų,
150 g porų,
prieskonių, druskos,
šaukštas smulkiai supjaustyto česnako.

Išvirtus ryžius užpilkite verdančiu vandeniu. Kai ryžiai užvirs, dėkite morkas, česnaką, griežinėliais supjaustytus porus, įberkite prieskonių druskos.

* * *

Šaltibarščiai kitaip

Sutarkuokite arba supjaustykite įvairių daržovių, pagal skonį užpilkite ką tik išspaus-tų daržovių sulčių (morkų, burokėlių, agurkų). Įdėkite

* * *

Bulvinių kukulių sriuba kitaip

Kukulius darykite taip pat kaip visada, tik bulves švariai nuplaukite su šepetėliu ir tarkuokite su lupenomis. Virkite vandenyje, kai kukuliai iškils, į sriubą supilkite viską, ką išspaudėte iš bulvių tarkų, kad vanduo sutirštėtų.

Prieš nukaisdami puodą, idė-

Tuomet puodą uždenkite ir nu-kaistą palaikykite 15 min. Sriubą paskaninkite grietine ir švelniu "ketčupu", užberkite žalių prieskonių žolių.

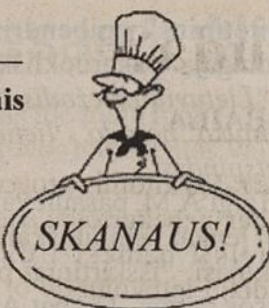
* * *

krapų, petražolių, įpilkite truputį virinto vandens, įdėkite rūgščios grietinės arba įpilkite šlakelį aliejaus.

* * *

kite smulkiai tarkuotų žalių morkų: nevirkite, tik palaikykite uždengę 5 min., kad morkos išleistų saldumą.

Sriubą galima valgyti su pienu ar grietine. Jei valgysite su grietine, virdami kukulius įdėkite aliejuje ar svieste pakepintų svogūnų ir prieskonių.

Paminėtos 130-osios Emilio Mlynarskio gimimo metinės

Liepos 22 d. Ilguvos miestelyje Šakių rajone vietos visuomenė, Lenkijos ambasados bei Lenkų kultūros fondo atstovai paminėjo žymaus lenkų kompozitoriaus, smuikininko, dirigento Emilio Mlynarskio 130-ąsias gimimo metines. Minėjimas vyko prie dvaro rūmų, kuriuose gyveno kompozitoriaus šeima. Ilguvoje kompozitorius parašė ir savo geriausią kūrinį – operą "Vasaros naktis". 1895 m. Ilguvos bažnyčioje jis buvo su-tuoktas su Ilguvos dvaro paveldėtoja Ona Grincevičiūte. Šiame dvare yra gyvenusi ir žymi Lietuvos dainininkė Beatričė Grincevičiūtė, kuriai Emilis Mlynarskis teikė paramą mokantis bei turėjo didelę įtaką jos kūrybai. Šio kompozitoriaus veikiama subrendo ir kompozitoriai M.K. Čiurlionis bei Stasys Šimkus. Emilis Mlynarskis rėmė S. Šimkaus studijas Varšuvos muzikos institute. Žymų kompozitorių savinasi trys valstybės – Lenkija, Lietuva ir Rusija. Emilis Mlynarskis gimė Kybartuose Vilkaviškio rajone, baigė Peterburgo konservatoriją, Varšuvoje įsteigė Filharmoniją, profesoriavo Varšuvos muzikos institute.

Respublika

2000 metų Šiaurės Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės

2000 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 2000 m. rugsėjo 9 ir 10 d., Iroquois Ridge High School, 1123 Glen Ashton Road, Oakville, Ontario, Kanadoje. Varžybas, BAFNA pavedimu, vykdo ŠALFASS Lengvosios atletikos komitetas.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-34 m. imtinai), moterų (17-34 m.), jaunių A (17-19 m.), jaunučių ir mergaičių B (15-16 m.), berniukų ir mergaičių C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) ir F (8 m. ir jaunesnių); vyrų ir moterų "Sub-masters" (35-39 m.), visų klasių "Masters" (40-44 m., 45-49 m. ir t.t.

kas 5 metai).

Prieauglio klasifikacija – pagal dalyvio amžių 2000 m. gruodžio 31 d. Sub-masters ir masters – pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvių skaičius neapribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia: šeštadienį, rugsėjo 9 d., 1:30 val. p.p. Registracija nuo 12:00 val. Sekmadienį varžybos tęsis nuo 10:00 val. ryto.

Dalyvių registracija pageidaujama iki 2000 m. rugsėjo 6 d., imtinai, šiuo adresu:

Mrs. Irena Wilkinson, 2783 Kinnerton Cresc., Mississauga, Ont. L5K 2B3. Tel. 905-822-0302; faksas: 416-808-5215, Barrie Wilkinson vardu. E-mail:

iwilkinson@colosseum.com

Papildomi kontaktai: Algis Malinauskas, tel. 905-844-7694; Algirdas Bielskus, tel. 216-486-0889.

Lietuvių 2000 m. pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Smulkios informacijos bus praneštos visiems ŠALFASS-gos vienetams. Klubams nepriklausantieji dėl informacijų gali kreiptis į A. Bielskų bei kitus aukščiau nurodytus asmenis ar į bet kurį lietuvių sporto klubą.

Klubai ir pavieniai lengvaatlečiai skatinami šiose varžybose gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos Lengvosios atletikos komitetas
ŠALFASS Centro valdyba

Trakai

V. Kapočiaus nuotr.

ŠALFASS-gos 50-metis

ŠALFASS-gos centro valdyba ruošiasi paminėti 50-ties metų sportinės veiklos sukaktį. Veiklos pradžia yra registruojama 1947 m. lapkričio 29 d., Augsburgio mieste, Vakarų Vokietijoje, lietuvių sporto darbuotojų suvažiavime, kuriame buvo įsteigtas Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas.

Antroji svarbi data mūsų veiklos raidoje – tai 1951 m. spalio 27-28 d., kada įvyko pirmoji Šiaurės Amerikos Lietuvių Sporto Šventė Toronte, Kanadoje, tuo metu pavadinta Olimpiados vardu. Ši šventė yra laikoma pradžia Metinių Žaidynių Šiaurės Amerikoje, kurios vykdomos jau ištisus 50 metų. Pagrindinės, 50-tosios (kartu jubiliejinės) 2000-aisiais vyko gegužės 5-7 dienomis

Rytų Sporto Apygardoje ir jas pravedė Baltimorės Lietuvių Atletų sporto klubas.

Lietuvių sportinė bei varžybinė veikla Šiaurės Amerikoje buvo ir yra šakota ir įvairi, mums, sporto žmonėms, daugeliu atvejų kėlusį pasididžiavimą. Krepšinio rinkinių išvykos, Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės, bendradarbiavimo išvystymas su Lietuvos sportininkais, santykiavimas su Pasaulio Lietuvių Bendruomene – simpoziumai ir kt.

Šią sukaktį centro valdyba planuoja paminėti Metinių Žaidynių metu 2001-aisiais, Torontą. Buvusiai veiklai susumuoti ir užregistruoti, kad išliktų ateičiai, ruošiamasi išleisti leidinį "FASKAS-ŠALFASS 50 – Iškiliųjų Veiklos Tarpsniai".

Leidinių paruošti yra pakviestas centro valdybos narys, sportinės spaudos darbuotojas Sigitas Krašauskas. ŠALFASS-gos centro valdyba kreipiasi į visus mūsų sporto organizacijos žmones prašydama prisidėti prie šio leidinio turinio. Kiekviena įdomesnė patirtis, vienoje ar kitoje sporto srityje, yra laukiama. Šioje knygoje nepasakosime klubų kūrimosi istorijų, tai esame atlikę anksčiau leidinyje "Iš-eivijos Lietuvių Sportas 1944-84", kurį redagavo Čerkeliūnas, Micevičius, Krašauskas.

Su geriausiais sportiniais linkėjimais visiems. Laukiame tautos ir pasiūlymų... Kontaktui palaikyti Sigitas Krašausko adresas: 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5, Canada. Telefonas: (416) 766-5367. Internete: skrasauskas@direct.com

A. Bielskus

Gana plačiai paplitusi nuomonė, kad, kasdien suvalgius po obuolį, galima užmirti gydytojus, berods, bus patvirtinta moksliškai. Cornell Universiteto New Yorke mokslininkai paskelbė naujausius tyrimų duomenis, kad vaisiuose esantys flavonoidai ir polifenoliai užtikrina puiką žmogaus sveikatą. Jie nuveja šalin net vėžį. Mokslininkai lygino, kaip obuolio odelė ir minkštumas veikia vėžio ląsteles. Jie nustatė, kad 100 gramų šviežio obuolio su odele priešvėžiniu aktyvumu atitinka pusantro gramo vitamino C. Tūriant žmogaus gaubtinės žarnos vėžio ląsteles, nustatyta, kad obuolio odelės išspaudas slopino vėžio ląstelių dauginimąsi 43 proc., o minkštimo išspaudas – 25 proc. Kepenų vėžio ląstelės dar geriau reagavo – obuolio odelės išspaudas slopino jų veiklą 57 proc., o minkštimo – 40 proc.

Jeigu atsirado „maišeliai“ po akimis, darykite masažą, specialius pratimus vokams ir akims, rytais patrinkite vokus gabalėliu ledo iš žolių antplio (kiaulpienės, šalavijų, stumbražolės). Padeda šaltos arbatos pagavėlės. Galite pasigaminti kaukę iš tokio mišinio: 1 arbatinis šaukštelis miltų, valgomas šaukštas šviežių tarkuotų bulvių ir valgomas šaukštas pieno. Po gaivinančių procedūrų dar drėgną odą patepkite riebiu kremu. Jį irgi galite pasigaminti namuose: susmulkinkite 10 g žalių petražolių, šivamedžio uogų, kiaulpienių lapų ir ištrinkite su 20 g margarino arba sviesto.

Neseniai JAV atlikto tyrimo rezultatai paneigė plačiai paplitusią nuomonę apie tai, kad „žolės“ rūkymas sveikatai nekenkia. Mokslininkai detaliau ištyrė pagrindinę marihuanos euforizuojančiąją medžiagą – tetrahidrokanabinolį (THC). Bandymai su pelėmis leido nuspręsti, kad ši medžiaga pažeidžia organizmo gynybinę sistemą, mažindama priešvėžinį jos aktyvumą. Dėl to daug aktyviau dalijasi plaučių naviko ląstelės ir šis greičiau auga. Tai, kad THC sumažina organizmo atsparumą bakterinėms ir virusinėms infekcijoms, buvo žinoma ir anksčiau, tačiau tumoro augimą skatinanti junginio savybė įrodyta pirmą kartą. Mokslininkų išvados yra tokios – nuolat tabaką rūkantiems žmonėms rizika susirgti plaučių vėžiu žymiai padidėja, jei jie rūko ir „žolę“. Marihuanos rūkymas daugelyje šalių yra nelegalus, tačiau kai kur ji rūkoma mediciniais tikslais – „žolė“ padeda malšinti skausmą, sumažina pykinimą bei palengvina glaukomos simptomus. Didžiosios Britanijos mokslininkai marihuanos pagrindu stengiasi sukurti stiprų nuskausminamąjį vaistą, be pašalinių poveikių.

Įprasta, kad žaidžios užgadamoms palieka randus, nes oda į pažeidimą reaguoja intensyviai augdama. Anglijoje „Electrosols“ darbuotojai sukūrė purkštuvą, kuris ne tik greitai užgydo žaizdas, be to, nelieka randų. Užpurškiamos polimero skaidulos, kurios sudaro tinklą. Prie jo gali lengvai prisitvirtinti kolageną gaminančios ląstelės. Tada ant jo auga naujos ląstelės ir žaizda mažėja. Po kurio laiko tinklas išnyksta. Purkštuvą bus išbandytas su žmonėmis po kelių mėnesių.

Šaitytojai rašo "Darbininkui"

Apie "polacks", žydus ir kitas šmėklas

Gegužės 12 d. "Darbininko" apylinkėje buvo grubiai užpultas jo skiltyje (Nr. 16, 17, 18) apsilankęs Antanas Musteikis (A.M.) – rašo "užpultasis". Užpuolikas A. Landsbergis (A.L.), užsimaukšlinęs Goebbelso kaukę, neteisingai apkaltinęs A.M. "polonofobija" ir "judeofobija" ("fobija", gr. baimė, su neapykantos ir pasibjaurėjimo priemais). A.M. rėmėsis "istoriniais faktais" bei "autoritetinėmis" (autoritetingomis?) citatomis, nerašęs apie tų tautų "esmę", o tik nagrinėjęs lietuvių bei jų kaimynų "išskirtinius paradoksus". A.L. nusižengęs necituodamas A.M. žodžių, nes tokių "fobių" juose nėra.

Tad ženkime prie citatų:

"Šie ir kitų problemų lenkiški atliepiei – ne tik eilinių žurnalistų, bet ir istorikų, neskaitant labai retų išimčių (A.L. pabrėžta) – yra paradoksiški, propagandiški pakaruokliai".

Niekam ne paslaptis, kad tarpukario Lenkijos politiką tautinių mažumų ir kaimynų atžvilgiu buvo liguistai iškreipęs nuožmus šovinizmas ir fantazijos apie Varšuvos valdomos daugiatautės didvalstybės atstatymą. Tos politikos atrūgos neišgaravo ir po karo. Tačiau šiandien lietuviams palankių ir objektyvių lenkų istorikų, žurnalistų, diplomatų, rašytojų balsai jau skamba garsiau už šovinistų. A.M. galėtų su jais susipažinti Lietuvos spaudoje (*Kultūros Baruose, Šiaurės Atėnuose*), kur jie dažnai spausdinami, ir taip patikslinti savo "istorinius faktus".

"Lenkų neapykanta kitataučiams vargiai turi sau lygių... Tad amerikiečiai gal ne be priežasties vartoja "polacką" keiksmažodžio vietoje, o jų apklausos duomenys rodo, kad lenkų kilmės amerikiečiai yra nemėgiamiausi baltosios rasės gyventojai Amerikos visuomenėje".

Žodis "polack" amerikiečių vartosenoje priklauso paniekinančių terminų serijai, kaip ir "spic", "mick", "dago", "hunkie", "kike", "coon", etc., kuriais JAV-jose buvo ir tebėra vadinami ispaniškai kalbantys, airiai, italai, vengrai, žydai, negrai, etc. Tokių epitetų yra paragavę ir lietuviai. Jais reiškiamą panieką ir neapykantą neanglosaksų ar šiaurės Europos kilmės imigrantams, neprotestantams, nebaltesiems. Tokie terminai daugiau pasako apie jų naudotoją, o ne jo taikinį. O A.M. tokiu žodžiu pagrindžia savo "au-

toritetinius" apibendrinimus apie lenkų nepopuliarumą ir jų būdingą "pakaruokliškumą".

"Lietuvių priežodis 'Tupi lenkas ant kalniuko, žiba akys kaip velniuko' nerodo... lietuviško šovinizmo, o yra tikrovės metafora – atspindys".

Taigi A.M. pasaulėvaizdoje ir dabar ant kalniukų (ir pakalnėse) tupi lenkai velniukiškai žibančiom akim – LENKAI, o ne, kaip jis aiškinasi, "išskirtiniai paradoksai". Taip suvelnina žmonės ir ištisos tautos. Tas pat A.M. suliepsnoja pasipiktinimu, kad ir kai kurie žydai taip demonizuoja visą lietuvių tautą.

Panašiais metodais A.M. apibūdina ir žydus. Pripažinęs, kad žydų kompartiečių Lietuvoje buvo tik per 400, jis paaiškina, jog jie buvo "lemiama jėga su neribotomis galiomis... skusti, areštuoti, kankinti, tremti, net žudyti nekaltas aukas, dargi pasididžiujant, kad dabar mūsų valdžia... Pirmieji vietiniai tautžudystės kolaborantai buvo žydai".

A.M. ignoruoja daugumą Lietuvos žydų, kuriems bolševizmas buvo atgrasus ir nuo kurio jie nukentėjo – religinguosius, pasiturinčius, sionistus, nekomunistinius socialistus, etc. Tie 400-plius partiečių ir jau po 1940 m. birželio totalitarinio pseudo-socializmo iliuzija susižavėjęs (ir taip išdavęs) ne tik Vilnių, bet ir Jeruzalę) bematant tampa visų Lietuvos žydų sinonimu ir pagrindiniu tautžudystės simboliu.

Apie nacizmu tada susižavėjusius (ir dar šiandien besizavėjusius) lietuvius A.M. nekalba. Vad. "žydšaudžių", anot jo, tebuvo "simtai". Jo "autoritetiniai" šaltiniai – dr. A. Damušis ir jo cituojamas SS gen. Jaegerio raportas gen. Stahleckeriui. Profesionalūs istorikai A.M.-iui nėra autoritetingi, kiti tuometiniai vokiečių raportai – nereikalingi. Taip A.M. gimdo "istorinius faktus", kuriais jis teberamsto vis dar nepradingstantį "žydo-kraugeriško NKVD-isto", kaip ir kai kurie jo kritikuojamieji žydų komentatoriai "lietuvių-žydšaudžio", įvaizdį. Ir taip tie abiejų pusių "fundamentalistai" (kaip juos pavadino vienas Lietuvos žydų veikėjas) maitina ir ramsto vieni kitus.

Tikiuosi, kad patenkinau A.M. citatų alkį. Jos visos iškalbės. Taip pat tikiuosi, kad "Dainavos" auditorija, kur A.M. skaitė savo paskaitą, buvo gerai išvėdinta jauniems stovyklautojams.

A. Landsbergis

Redakcijos prierasas: abiem oponentams pasisakius po du kartus (įskaitant A. Musteikio "Istorinius pakaruoklius"), šią diskusiją laikome baigta.

Netikėtas sutapimas palengvina kovą už tiesą

(atkelta iš 3 psl.)

("Nuremberg" angliškai). "Niurnbergas" bus pats svarbiausias įvykis TV istorijoje", cituoja vieną užgrymą puslapio dydžio reklamą laikraštyje. Kitur tvirtinama, jog pagaliau bus pristatyta "tikra istorija" ir gal "svarbiausias" įvykis TV istorijoje būtų "Nuremberg II" teismo transliavimas TV, kur sovietiniai karo nusikaltėliai sėdėtų kaltinamųjų suole, o ne už teisėjų stalo. Ir aišku, kad po "Raudonojo Skorpiono" ženklų Vilniuje įvykęs ir puikiai pavykęs Kongresas prisidės prie to, kad toks teismas įvyktų bent jau pasaulinių visuomeninių organizacijų apimtyje.

Tačiau ši TV drama, jai sutampant su Vilniaus kongresu, yra lyg tas pagalys, kuriuo galima trinkelti abejingam Vakarų visuomenės ir politikos "mului" per galvą, kad susilaukus dėmesio "Raudonojo Skorpiono" Kongresui. (Kongreso simbolis yra raudonas skorpionas, sumaniai išvystytas iš "kūjo ir pjautuvo" simbolio.) Ta TV drama yra nepaprastai patogi priekabė

Kongreso ženklas -
"Raudonasis Skorpionas"

pradėti kalbai ar laišku apie tai, kad, deja, tylima apie komunizmo nuodėmes, kompartijos kaltes ir jos samdytus žmogžudžius. Kodėl komunistų nužudyti, net ir žydai, nėra "aukos"? Kodėl nėra TV dokudramų apie Kolymą, Vorkutą ir visą GULAGO archipelagą? Proga reikalausti tikros ir pilnos tiesos, o ne tik pusės. Įdomi likimo ironija yra tame, kad tą "pagalį" ar

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių išteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

- * Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA
- * Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines
- * Paskolas - namų, namų remonto, Home Equity ir automobilių
- * ATM naują mašiną ir korteles
- * Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

net tikrą "baslių" vakarietiškam "mului" galvą padaužyti suteikė Sovietų draugas ("Goodwill Games" – žaidimai su "geros valios" sovietais) organizatorius ir raudonas artistės ("Hanoi Jane") Jane Fonda vyras Ted Turner. Jis yra CNN TV tinklo savininkas, ir jo tinklas duoda "Nuremberg".

Kaip lietuviai ir kitos tautos užsieniuose gali prisidėti prie mojavimo Nuremberg "baslių", yra klausimas, kurį išspręs, jei norės ir išdrįs, geros mokytos įvairių tautinių grupių galvos. Gal, kaip ir Vilniuje, vadovaujant lietuviams. Kol tai įvyks, yra du būdai Vilniaus Kongreso

idėjoms skleisti. Pirmiausia kuo plačiau išplatinti Kongreso interneto adresą: <http://ok.w3.lt> Šalia to, viešosios nuomonės formuotojams reikėtų vietoje "baslio mului" pakišti (pakankamai padauginus) Kongreso programą anglų kalba. Kaip teko patirti, programa pa-rodė Kongreso vertę ir tuo atkreipia dėmesį į klausimo esmę.

"Darbininkas" pagirtinai atkreipė savo skaitytojų dėmesį į kongresą 2000.6.2 Nr.22 vedamuoju "Tribunolas komunizmui".

Dabar metas daryti - visa, kas galima, išnešti plačion viešumon.

2000 vasarą visi keliai veda į

VILNIŲ

**Pigiausios skrydžių kainos
Finnair ir kitomis oro linijomis iš**

**New Yorko Chicago
Floridos Clevelando
Detroito Bostono
Los Angeles ir kitų miestų**

* Mašinų rezervacijos

* Viešbučiai

* 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

--- Prašykite mūsų brošiūros---

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

e-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

**Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ**

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
AUGUST PICK-UP SCHEDULE

August 8	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
August 10	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
August 11	Philadelphia, PA	11-12 noon
August 12	Brooklyn, NY	12-1 pm
August 15	Putnam, CT	1-2 pm
August 22	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
August 24	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
August 25	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
August 26	Brooklyn, NY	12-1 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$699 r.t.

One way to Vilnius \$420

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

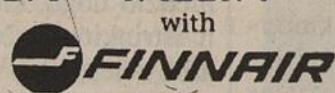
New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

**LUFTHANSA - SAS
OR OTHER CARRIERS**
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

● **VISŲ SIUNTĖJŲ DĖMESIUI:** Tikimės, kad visi mūsų siuntėjai jau yra gavę paštu naujus siuntinių surinkimo tvarkaraščius. Kaip ir pernai, siuntinių surinkimo datos yra sudarytos visiems 2000 metams, papildomo datų siuntimo paštu rudenį nebus. Jeigu jūsų adresas pasikeitė ir negavote naujo tvarkaraščio ar norėtumėte gauti papildomų tvarkaraščio kopijų, prašome kreiptis į "Vilties" įstaigą. Siuntinių surinkimo ir kontenerių datos bus taip pat skelbiamos "Darbininko" laikraštyje.

● Labdaros siuntiniai per GIFT OF HOPE programą

● Perkraustymo į Lietuvą paslaugos

● Pinigų persiuntimas į Lietuvą

● Pigios telefono paslaugos

● Telefono kortelės skambinti į Lietuvą

● Siuntinių persiuntimas iš Lietuvos į Ameriką (tik didesniais kiekiais)

● Perkraustymas iš Lietuvos į Ameriką

● Komercinės siuntos iš Lietuvos į Ameriką

Tarptautinė chemikų konferencija Lietuvoje

Aurelija M. Balašaitienė

Vieną dieną chemijos inžinierius Kęstutis Valaitis, narys skaitlingos ir labai talentingos šeimos, man davė kopiją iš profesinio žurnalo "Chemical Engineering News". Viename puslapyje stambiomis raidėmis išrašyta, kad "Organinės chemijos Baltijos simpoziumas įvyks Lietuvoje š. m. birželio mėnesį", ir aiškinama, kad Vilniaus Universitete vyks tarptautinė konferencija su tikslu nagrinėti organinę sintezę. Aplinkai palankios chemijos analizė bus viena iš vyraujančių temų. Dalyvių skaičius apribojamas dviem šimtais, o anglų kalba bus oficiali kalba. Konferencijos organizatorius Viktoras Sniečkus pabrėžė, kad toji konferencija suteiks Baltijos valstybėms forumą su Vakarais pasidalyti savo chemijos tyrimų žiniomis ir ta proga užmegzti ryšius su Vakarų kraštų chemikais tiek akademinėje, tiek pramonės srityse. Svarbu pabrėžti, kad Viktoras Sniečkus yra gimęs Lietuvoje, o dabar vadovauja Queens Universiteto Kingstone (Ontario) organinės chemijos fakultetui. Pagrindiniu konferencijos kalbėtoju paskiriamas Anthony Barrett, Didžiosios Britanijos Karališkosios Kolegijos chemijos profesorius, po jo Gerhard Beck ir Matthias Beller iš Vokietijos ir

Irina Beletskaja iš Maskvos Universiteto, Vilniaus Universiteto profesorius Eugenijus Butkus, Estijos ir Latvijos chemijos specialistai ir daugelis kitų mokslininkų.

Straipsnyje pabrėžiama, kad konferencijos rengimas buvęs Sniečkaus ir jo bičiulių "meilės darbas". Prie jo daug prisidėjo lietuvių kilmės chemijos specialistas Jonas Duncia ir estų kilmės Jean Pesti, kurie dirba garsioje farmacijos bendrovėje "Du Pont Pharmaceuticals" Wilmingtone. Konferencijai lėšas sutelkė įvairios organizacijos, jų tarpe Amerikos Chemikų Sąjungos Užsienio Reikalų Komitetas, "Du Pont" farmacinė bendrovė ir dar daugelis kitų. Planuojama tokias konferencijas organizuoti kas antri metai ir jas pakaitomis rengti trijose Baltijos respublikose. "Baltai yra pajėgūs, tačiau skurdi finansinė padėtis, remiant mokslines studijas, reikalauja Vakarų pagalbos", tvirtino vienas kalbėtojas.

Skaitant tą turiningą straipsnį Amerikos profesionalų chemijos inžinierių leidinyje, kyla ne tik pasididžiavimo jausmas, bet ir viltis, kad su laiku Lietuva savo mokslo darbais susilygins su pažangiuoju Vakarų pasauliu. Valio Viktorui Sniečkui ir Jonui Dunciai!

Philadelphijos lietuviai remia Vilniaus krašto lietuviškų mokyklų jaunimą

Tokio turinio laiškais buvo paprašyti Philadelphijos lietuviai aukos.

"Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę"

"Kame nuo amžių tėvai gyveno..."

(Maironis)

Brangus lietuvi, lietuvaite. Paremkime auka Vilniaus krašto lietuviškų mokyklų jaunimą pasiunčiant piniginę auką konkursams laimėti už lietuvių poezijos dailių skaitymą, mokinių chorų, tautinių šokių bei sporto iškilius pasirodymus. Tuo mes palengvinsime darbą ir tų lietuviškų mokyklų mokytojams, ypač tų, kur lietuviai yra mažumoje. Štai ištrauka iš laiško, gauto iš Vilniaus krašto mokyklos mokytojų:

"Širdį glosto tai, kad Jūs, mieli, broliai ir sesės, gyvendami už jūrų marių mūsų nepamirštate. Nuolat jaučiame Jūsų dvasinę ir materialinę paramą, jautrių širdžių šilumą. Esame dėkingi už neseniai gautą 13 dėžių siuntą. Pasirašo: Paberžės "Verdenės" vid. mokyklos direktorius P. Mažeika, mokytojų ir moksleivių bendruomenė".

Piniginės premijos yra didelis paskatinimas moksleivių patriotinei veiklai.

Ketveri metai, kai Gintarių šaknų klubas remia stalo teniso varžybas tarp lietuvių mokyklų Vilniaus krašte ir taip pat dailiojo žodžio poezijos skaitymo varžybas, kurias mokytojai puikiai suorganizuoja surišdami su kokia nors tautine švente ar Motinos diena. Ir tai būna jaunimui didelė šventė, proga pasireikšti individualiai.

Šiais metais norime paprašyti Jūsų finansinės paramos, nes tiems patiems nuolat remiant pasidaro lyg apskunkini-

mas.

Su tokio turinio laišku buvo išsiųsti 93 laišukai šv. Andriejaus parapijos lietuviams. Atsiliepė 34 laiškais su auka arba asmeniškai ją atidavė susitikę parapijoje po pamaldų. Surinkta aukų - 797 dol.

Štai mūsų nuoširdūs aukotojai: 1 dol. aukojo Stefany Gutauskas; 2 dol. - Tomas Herbes (Herbačiauskas); 4 dol. - p. Karaškienė; 5 dol. - Laima Tvarkūnaitė, Algirdas Dilba ir Julija Jurskienė; 10 dol. - Aldona ir Paulius Sidlauskai, Donatas Kisieliū, Marianas Gudinski, Algirdas Čepulis, Ramūnė Krokytė ir p.p. Pešteniai; 15 dol. - Jadvyga Gečiauskienė, Irena Matonienė, Ona Kreivėnienė, p. Buinienė; 20 dol. - Stasys Utkus, Pranas Baras, Vytautas Volertas Balys ir p. Raugai, Julija Dantienė, Juozas Majauskas, Mildred Hellt, Antanas ir Kazimiera Juzaičiai, Jonas ir p. Dunčai, Teresė ir Algis Gečiai; 25 dol. - Joana Door (Šalnaitė), Ruta Walash, Raymund Andries, G.M. Silbert, Magdaleen Cox; 30 dol. - Vytautas Černius; 40 dol. - Rimas ir Dalia Jakai; 50 dol. - Gediminas ir p. Dragūnai, John Skladaitis, Wanda ir Vytautas Jankai, Juozas ir Sofija Kalinauskai; 62 dol. - Bronius ir Juzė Krokiai.

Šių mokslo metų stalo teniso varžyboms išsiųsta 200.00 dol. Mariampolio mokyklai (dir. Algis Masaitis). Dailiojo skaitymo premijoms 100.00 dol. ir magnetofonas su juostelėmis programoms įrašyti, Paberžės "Verdenės" mokyklai (dir. Petras Mažeika) ir Gudijos Respublikos "Lietuvių Godos" lietuvių laikraščiu 25.00 dol.

Dabar yra pakankamai aukų ir ateinančių 2001 mokslo metų premijoms.

B.K.

Renginiai Washingtonė - tragiškos okupacijos paminėjimas ir padėka Amerikai

(atkelta iš 4 psl.)

sui, kad 60 metų rėmė Baltijos projektų ir ypatingai dėl NATO. Išvykus Samuel Berger, mes, baltiečiai, pateikėme nemažai klausimų likusiems Baltųjų Rūmų Tautinio Saugumo Tarybos pareigūnams, o taip pat jiems išreiškėme ir savo nuomones bei susirūpinimą - išsivystę gyvos diskusijos. Daug iš jų buvo susiję su NATO, pvz., Maskvos NATO plėtra. Mes priminėme, kad ir prieš pirmą plėtos etapą Rusija dažnai agresyviai prieštaravo, o vis tiek NATO pirmas plėtos etapas įvyko (buvo įvykdytas). Rusija turi suprasti, kad JAV ramiai ir nedvejodamas toliau vykdys NATO plėtrą.

Kalbėjome ir apie Europos nuotakas bei pasisakymus dėl NATO plėtos, kas dar kartą išryškino reikalą baltiečiams ir garsiai propaguoti NATO plėtos reikalingumą ir kad Baltijos valstybės yra pasirengusios ir turi būti priimtos.

Pabrėžėme būtinybę ne tik teikiamą finansinę paramą išlaikyti, bet ją dar padidinti. Apkalbėjome prieš Baltijos valstybes Rusijos vis didinamą pagandą, skleidžiamą dezinformaciją ir Baltijos valstybių deminizavimą.

Po susitikimo Baltuosiuose Rūmuose sekė priėmimas Amerikos Kapitolijuje prestižiniame "Prezidento kambaryje", kuri suorganizavo ir finansavo Amerikos Baltų Laivės Lyga.

Garbės globėjai buvo Atstovų Rūmų pirmininkas Dennis Hastert (Speaker of the House), Baltiečių Sambūrio (Baltic Caucus) ko-pirmininkai: kongr. John Shimkus ir kongr. Dennis Kucinich (Baltic Caucus suorganizavo BAFL paprašyta Angelė Nelsienė, tuometinė BAFL vykdomoji vicepirmininkė, ir pakvietė aukščiau minėtus kongresmenus jam vadovauti), senatoriai Dick Durbin ir Slade Gorton, kongresmenas Tom Lantos. Garbės svečias buvo Estijos prezidentas Lennart Meri (prez. Adamkus buvo kviestas, bet neatvyko).

Sveikindamas svečius, BAFL pirmininkas Pavlovskis priminė šios progos istorinę reikšmę ir padėkojo Amerikos visuomenei, Vyriausybei ir Kongresui. Programą baigė Baltic Caucus ko-pirmininkas kongr. Richard Durbin, Slade Gorton, Robb Grams ir Voinovich pateikė Senatui Rezoliuciją - SCR 122 - teigiančią, kad 1940 m. birželio mėn. sovietai okupavo Baltijos valstybes ir jėga inkorporavo į Sovietų Sąjungą. Rezoliucija pažymi 60 metų Amerikos vykdytos nepripažinimo politikos dėl neteisėtos Sovietų Sąjungos Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos ir ragina pozityviais būdais stiprinti Baltijos regiono taikingą ir demokratine ateitį.

Programą baigė Baltic Caucus ko-pirmininkas kongr. Richard Durbin, Slade Gorton, Robb Grams ir Voinovich pateikė Senatui Rezoliuciją - SCR 122 - teigiančią, kad 1940 m. birželio mėn. sovietai okupavo Baltijos valstybes ir jėga inkorporavo į Sovietų Sąjungą. Rezoliucija pažymi 60 metų Amerikos vykdytos nepripažinimo politikos dėl neteisėtos Sovietų Sąjungos Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos ir ragina pozityviais būdais stiprinti Baltijos regiono taikingą ir demokratine ateitį.

sui, kad 60 metų rėmė Baltijos projektų ir ypatingai dėl NATO.

Estijos prezidentą Lennart Meri pristatė kongresmenas Tom Lantos, ypatingai iškeldamas Baltijos valstybių padarytą visose gyvenimo srityse didžiulę pažangą įskaitant ir žmogaus teises. Jis tai pavadino "beveik stebuklu". Priminė, kad Amerika niekada nepripažino Baltijos valstybių okupacijos. Kongresmenas Lantos gyrė prezidentą Meri už jo vaidmenį stipriai pastūmėjant Estijoje demokratiją, už jo aukštą intelektą ir sakė turėjęs per pačius skutinius kelerius metus progos gerai jį asmeniškai pažinti. Kongresmeno Lantos komentai buvo įrašyti į "Congressional Record".

Prezidentas Meri padėkojo Amerikos žmonėms už jų paramą per 60 metų, o ypatingai už okupacijos nepripažinimo politiką. Jis šia proga ypatingai pagerbė ilgametį Baltijos valstybių draugą, gynėją, rezoliucijų autorių, dabar pensijon išėjusį kongresmeną Gerald Salomon, įteikdamas jam "St. Mary's Land" medalį (Cross of Terra Marian).

Šia proga priėmimo-minėjimo Kapitolijuje dalyviams prezidentas Clinton atsiuntė laišką ir sveikinimą, sakantį, jog "prieš šešiasdešimt metų Amerika atsisakė pripažinti jėga įvykdytą SSSR Baltijos valstybių - Estijos, Latvijos ir Lietuvos - okupaciją ir inkorporaciją. Per sekančius dešimtmečius Amerika ir amerikiečiai neabejotinai pripažino šių valstybių teisę būti nepriklausomomis ir savarankiškomis".

Tą pačią dieną senatoriai Richard Durbin, Slade Gorton, Robb Grams ir Voinovich pateikė Senatui Rezoliuciją - SCR 122 - teigiančią, kad 1940 m. birželio mėn. sovietai okupavo Baltijos valstybes ir jėga inkorporavo į Sovietų Sąjungą. Rezoliucija pažymi 60 metų Amerikos vykdytos nepripažinimo politikos dėl neteisėtos Sovietų Sąjungos Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos ir ragina pozityviais būdais stiprinti Baltijos regiono taikingą ir demokratine ateitį.

Programą baigė Baltic Caucus ko-pirmininkas kongr. Richard Durbin, Slade Gorton, Robb Grams ir Voinovich pateikė Senatui Rezoliuciją - SCR 122 - teigiančią, kad 1940 m. birželio mėn. sovietai okupavo Baltijos valstybes ir jėga inkorporavo į Sovietų Sąjungą. Rezoliucija pažymi 60 metų Amerikos vykdytos nepripažinimo politikos dėl neteisėtos Sovietų Sąjungos Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos ir ragina pozityviais būdais stiprinti Baltijos regiono taikingą ir demokratine ateitį.

Aldona ir Juozas Rygeliai švenčia 50 m. vedybinę sukaktį 2000 m. balandžio 30 d., Atvelyky. Šventė buvo pradėta šv. Mišiomis Nekalto Prasidėjimo Seserų koplyčioje Putname, CT. Dalyvavo visi penki vaikai, 7 anūakai, daug giminių, pažįstamų ir seselių

cus ko-pirmininkas kongr. Shimkus, o po to dar visi dalyviai turėjo progos pabendrauti su iškiliais svečiais - Estijos prezidentu, ambasadoriais, senatoriais ir kongresmenais, bei kitais kviestais svečiais.

Priėmimo Kapitolijuje iš lietuvių dalyvavo ambasadorius Stasys Sakalauskas, Kęstutis

Jankauskas - Lietuvos atstovai, ir šių eilučių autorė buvo vienintelė atstovaujančioji Amerikos lietuvių. Po šio renginio keli Amerikos Baltų Laisvės Lygos direktoriai turėjome pokalbį su įtakingais Kongreso nariais dėl ateities projektų rengiantis kovai dėl narystės NATO. Angelė Nelsienė

A.†A.

Kun. JONUI PAKALNIŠKIUI,

Aprėškimo parapijos klebonui emeritui ir ilgamečiui Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Direktorių Tarybos nariui, užbaigus prasmingą Dievo tarną gyvenimą, nuoširdžiai užjaučiame seserį PAULINĄ VERŠELIENĘ su vyru, sūnėnus SIGITĄ ir VYTAUTĄ su šeimomis, pusbrolius ir pusseseres su šeimomis, Lietuvoje brolių PETRĄ, seseris ADELĘ ir JADVYGĄ su šeimomis, visus gimines bei artimuosius ir drauge liūdime šioje skaudžioje netekties valandoje.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos pirmininkas
vysk. Paulius A. Baltakis, OFM,
Direktorių tarybos narių ir
raštinės tarnautojos

"Išėjau sudiev nepasakęs"

PADĖKA

A.†A.

VYTAUTAS ŠETIKAS

netikėtai baigęs šios žemės kelionę, palikęs savuosius, artimuosius ir draugus, išėjo į amžiną ramybę. Jam - negrįžtamas kelias, mums - negęstantis netekties skausmas, liūdesys.

Esame nuoširdžiai dėkingi visiems, padėjusiems mums šioje sunkioje atsisveikinimo ir palydėjimo į amžinybę valandoje.

Kun. Vytautui Volertui už aukotas šv. Mišias, nuoširdžius gražius žodžius ir maldas kapinėse paskutiniame atsisveikinime.

Muzikui-vargonininkui Virginijui Barkauskui už didingą, širdį veriantį ir kartu dvasinę stiprybę keliantį giedojimą bažnyčioje, palydint vargonų garsais.

Vytauto atminimui Tautos Fondui auką davusiai Viktoro Kirkylos ir Evaldo Remėzos firmai.

Netekties skausme buvome ne vieni. Jūs buvote ir rėmėte mus, aukodami šv. Mišias, teikėte mums dvasinę ramybę ir stiprybę tęsti šios žemės kelionę.

Dėkingi Marytei Šalinskienei už nuoširdžią visokeriopą pagalbą.

Sunku surasti žodžius, kuriais galėtume išreikšti mūsų dėkingumą. Leiskite pasakyti nuoširdų ačiū!

Giliame liūdesyje likę:

Motina Genovaite
Sesutė Birutė
Broliai Algimantas ir
Kęstutis
su šeimomis

Mano mielam

A.†A.

ALMUI ŠALČIUI

mirus, reiškiu nuoširdžią užuojautą jo žmonai NIJOLEI ir jo sūnums - ALMIUI, ANDRIUI ir MATUI bei jų šeimoms.

Simas Velonskis

Kai anąsyk, paviešėjusi pas Tėtį, atsisrįžusi jam mojai atsisveikindama, jis stovėjo varluose toks aukštas ir tiesus, balta galva farsį žydinti vyšnia... Negalvojai tada, kad jau nebeteks Tau priglusti prie Tėvo peties, kad jau nebebus tos tėviškos užuovėjos, kurią jauti ir už tūkstančių mylių.

Mylimam Tėveliui

A.†A.

ANTANUI GIEDRIMUI

staiga mirus, nuoširdžiai užjaučiame VALDONĄ GAUBIENĘ ir jos šeimą.

Valda, Raimondas ir Martynas Gaubos,
Žydrūnė, Gintas ir Gabija Butkevičiai,
Alma ir Romas Pliūros,
Aldona ir Algis Kulpos,
Algis, Ramūnė ir Gediminas Pliūros,
Laima, Virgis, Andrius ir Mantas Valiūnai,
Žilvinas ir Arijana Samsonai

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Tėv. Ulrich Zankanella, OFM

Kas treji metai pranciškonų ordino vyriausybės paskirtas atstovas - vizitatorius aplanko visus lietuvių Šv. Kazimiero provincijos vienuolynus Amerikoje ir Lietuvoje ir po to duoda pranešimą ordino generaliniam ministrui Romoje. Šiemet Brooklyno vienuolyną vizitatorius Tėv. Ulrich Zankanella, OFM, austras pranciškonas, aplankė liepos 27-29 d. Jis dalyvaus ir Šv. Kazimiero provincijos pranciškonų suvažiavime Kretingos vienuolyne 2001 m. pavasarį, kai bus renkama nauja provincijos vyriausybė ir pertvarkomi vienuolynai.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, liepos 25 d. išskrido į Lietuvą. Grįžta rugpjūčio 23 d.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Viešpaties Atsimainymo šventė šiemet išpuola sekmadienį, rugpjūčio 6 d. Tai parapijos šventė ir tą dieną nebus Mišių nei 10 val. ryto, nei 11:30 val. ryto. Iškilmingos koncelebruotos Mišios bus aukojamos 10:30 val. ryte lietuvių ir anglų kalbomis. Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti šioje parapijos šventėje. Po Mišių bus vaišės parapijos salėje. Iki malonaus pasimatymo!

Išpažintys yra klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 iki 4:45 val. p.p. Išpažinti galima atlikti lietuvių arba anglų kalbomis.

Šv. Tėvo katekizacijoje generalinės audiencijos metu 1999 m. rugsėjo 29 d. Šv. Tėvas kalbėjo apie Dievo Tėvo gailėstinumą ir nuodėmių atleidimą. Kristaus Nukryžiuojimas yra pati didžiausia Dievo malonė žmonių nuodėmėms atleisti. Šiais jubiliejiniais metais Brooklyno vyskupijoje nuolat yra aukojamos mišios nuodėmių atleidimo intencijai. Mūsų šešių parapijų grupuotėje šios mišios prasidės rugpjūčio 27 d. St. Margaret's Parish, Middle Village. Mūsų parapijoje mišios bus aukojamos rugpjūčio 29 d., antradienį, 12 val. (vidurdienį). Visi lietuviai kviečiami dalyvauti šiose mišiose ir pasinaudoti proga išgyti visuotinį nuodėmių atleidimą.

Apreiškimo par. žinios

Kun. Petras Smilgys iš Romos atvyko į Apreiškimo parapiją birželio 30 d. ir išbus iki rugpjūčio 14 d. Jis sekmadieniais aukoja lietuviškas mišias 10 v. r.

NY LAK ruošiamą diskoteką vėl įvyks rugpjūčio 11 d., penktadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Pradžią 8 val. vak. (sk.)

Skelbtės "Darbininke" 718-827-1351

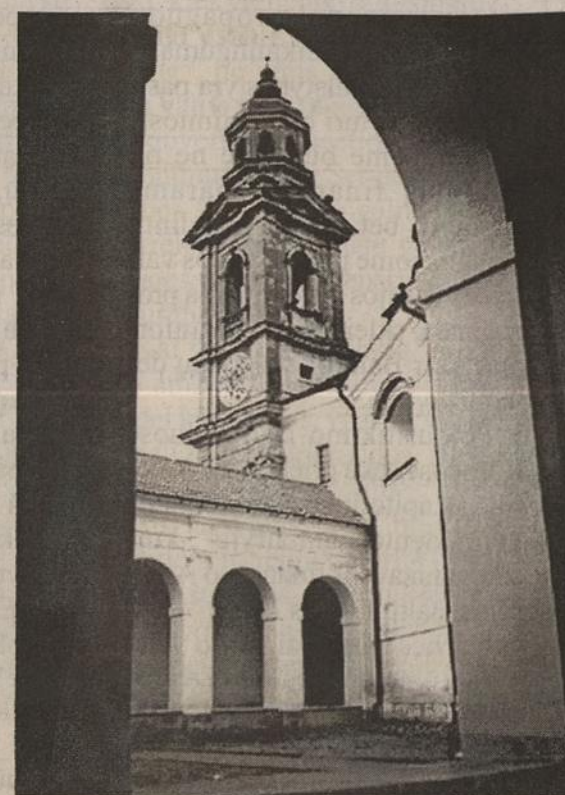
Gražiosios Meilės Motina sugrįžo į Pažaislį

Šv. Kazimiero Seserų Kongregacijos vienuolyno šventė

Liepos 15-tąją, šeštadienį, iš anksto buvo numatyta nepaprasta šventė - Pažaislio vienuolynui, kuriame įsikūrusi Šv. Kazimiero seserų kongregacija, bus gražintas XVII amžiuje popiežiaus Aleksandro VII dovanotas stebuklingas Švenčiausiosios Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslas. Paveikslas titulas - Mater Pulchrae Dilectionis - Gražiosios Meilės Motina - kilęs iš lotyniško Biblijos vertimo, Si-racido knygos 24 skyriaus: "Aš motina gražiosios meilės ir baimės, pažinimo ir šventos vilties". Šis didelis ovalo formos paveikslas vaizduoja figūras, kurias supa gėlių vainikas. Toks tapybos stilius yra būdingas XVII amžiaus flamandų tapytojams, pav., Danieliui Segersui, Rubensui, tad pagrįstai galima manyti, kad Gražiosios Meilės Motina bus šių dailininkų kūriny.

Gražiosios Meilės Motinos su Kūdikiu garsusis paveikslas

Pažaislio bažnyčia

Popiežius Aleksandras VII dovanavo šį paveikslą Pažaislio kamaldulų vienuolynui, kurio fundatorius buvo Kistupas Zigmantas Pacas (1621-1684). Paveikslas visais laikais garsėjo savo stebuklingomis galiomis. Atsidedodami už stebuklus ir reikšdami padėką už Švč. M. Marijos tarpininkavimą įvykstant stebuklams, žmonės dovanavo padėkos ženklus - votus.

Po 1831 metų sukilimo Pažaislio vienuolyne įsikūrė rusų stačiatikių vienuoliai. Prieš Pirmąjį pasaulinį karą stebuklingasis paveikslas buvo išvežtas į Rusijos gilumą ir tik 1928 metais arkivyskupo Juozapo Skvirecko (1873-1959) pastangomis grąžintas į Pažaislio vienuolyną, kur jau nuo 1920 m. buvo įsikūrusios Šv. Kazimiero seserų kongregacijos vienuolės. Uždarius vienuolyną,

cesijos priekyje Katedros parapijos tikinčiųjų atstovai nešė kryžių, už jų ėjo Šv. Kazimiero seserų kongregacijos vienuolės, kunigai, važiuojo mašina su paveikslu ir ėjo tikintieji. Vilniaus gatve, Laisvės Alėja procesija judėjo Igulos bažnyčios link, kur prie procesijos prisijungė Kauno igulos kariškiai. Ties Dainų slėniu stebuklingąjį paveikslą ir jį lydinčiuosius pasitiko Šv. Antano parapijos tikintieji. Prie Kryžių kalnelio palydinčiųjų gretas papildė Šančių parapijiečiai. Netoli Petrašiūnų žiedo prie procesijos prisijungė vienuoliai kapucinai, o ties Kauno marių prieplauka - Lietuvos karinių oro pajėgų atstovai.

Visą kelią be perstojo lijo, tačiau dalyviams tai netrukė giedoti giesmių Švč. Marijos - Dievo Motinos garbei, kalbėti rožinį.

Eisenoje dalyvavo ir svečiai iš JAV - prelatas J. Urbonas ir seserys vienuolės iš Lemont, IL.

Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslas pagarbiai pakabintas pagrindiniame Pažaislio Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo pas Elzbietą bažnyčios altoriuje, specialiai paruoštoje vietoje. Gražiosios Meilės Motinos su Kūdikiu atvaizdas tarsi atgijo meile, ramybe, neapsakoma šiluma.

2 val. popiet Pažaislio bažnyčioje buvo aukojamos mišios. Pagrindinis celebrantas buvo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius; drauge koncertavo vyskupai R. Norvila, E. Bartulis, J. Matulaitis, R. Kriščiūnas; dalyvavo Kauno bažnyčių kunigai, vienuoliai, vienuolės, Lietuvos krašto apsaugos ministras Č. Stankevičius, Kauno igulos karininkai, kariai, sausakimšai užpildę bažnyčią tikintieji. Giedojo Kauno valstybinis choras (vadovas ir vyr. dirigentas prof. Petras Bingelis).

Po šv. Mišių kazimieriečių generalinė vyresnioji sesuo Remigija padėjo visiems, prisidėjusiems prie stebuklingojo paveikslą sugrįžimo į Pažaislį Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo pas Elzbietą bažnyčią.

Nuo šiol paveikslas savo stebuklingas galias vėl skleis restauruotoje Pažaislio vienuolyno bažnyčioje. Dabar vienuolynas, į kurį sugrįžo Gražiosios Meilės Motinos paveikslas, vėl trauks tikinčiuosius ir turistus į Pažaislį.

K. Dobkevičius

TAUTOS FONDAS

351 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, NY 11207

nuoširdžiai dėkoja aukojusiems

LIETUVOS MOKYKLŲ ĮDUKINIMO PROGRAMAI

Iki liepos 1 d. gauta:

Po 1,000 dol.: Banaitis, Donatas (motinos a. a. Irenos Oginskaitės-Banaitienės atmin.), NY; Sirusas George S. ir Gražina, NJ; Valaitis, Jonas ir Nijolė, CT; Vasys, Dalius F., IL.

Po 750 dol.: Povilaitis, Pranas, IL.

Po 500 dol.: Adomavičius, dr. Jonas, IL; Bražėnas-Paronetto, dr. Nijolė, NY; Čepėnas, Algirdas, IL; JAV LB Long Island apylinkė, NY (per Ireną Kiliene); Klivečienė, Malvina, NY; Maskaliūnas, Leonas ir Nijolė, IL; Paškus, Antanas, NJ; Šomkaitė, dr. Rožė, NJ; Tiškus, Agota, IL; Užgiris, Šarūnas ir Audronė, IL; Vilgaly, Jonas ir Irena, NY.

Po 300 dol.: Markelienė, Aldona, IL (vyro a. a. Adolfo Markelio, Dusetų K. Būgos mokyklos mokinio atmin.).

Po 250 dol.: Aukštikalnis, Valerija, MA; Birutis, Stasys, NJ; Bostono sporto klubas Grandis, MA (per E. Auštrą); Devenis, Algirdas, CA; Dundzila Antanas, VA; Jasaitis, Tadas ir Ina, NY; Pa-

kulis, Eugenia, DE; Samušis, Alfonsas ir Donata, FL; Tumas, Alfonsas ir Inga, CA; Tumas, Laima, CA.

Po 200 dol.: Urbaitis, Vincas ir Teresė, OH.

Po 150 dol.: Gražutis, John ir Bernice, IL; Nakoneczna, Regina, FL.

Po 100 dol.: Armonas, Andrius ir Marytė, NY; Augus, Victor ir Marcella, CA; Ažuolienė, Pranė, NY; Didžiulis, Algirdas ir Stasė, IL; Džiugas, Stasys ir Sofija, IL; Grubb, Lou, AZ; Norris, Elizabeth, MI; Norvila, Kostas, NY; Sidrys, dr. Linas ir Rima, IL; Simutis, Anicetas ir Janina, NY; Špakauskas, Antanina, FL; Waylonis, John E., VA; Wysocki, Mary, NJ.

Po 80 dol.: Staškus, Vladas, MI.

Po 50 dol.: Adams, William ir Onutė, NY; Garliauskas, Stasys ir Ema, MI; Graudis, Raymond, NJ; Karaitienė, Viktorija, FL; Kenter, Gražina, CT; Marijošienė, Aldona, NY; Narutis, Petras, FL; Penkiūnas, Rūta, VA; Sutkus, Ada, IL; Taruski, Margarita, FL; Šileikienė,

Valerija, FL; Vilkas, Eugene ir Irena, CA.

Po 30 dol.: Lazdinis, St. ir Kaz., OH.

Po 25 dol.: Bakutis, Stanley ir Elena, FL; Baranauskas, Edward ir Genovaitė, NY; Končius, Juozas ir Giedrė, IL; Matulaitienė Jadvyga, NY; Miklius, Bronė, FL; Pikelis, Viktorija, IL; Plečkaitis, Vladas ir Gražina, OH; Račius, Juozas, AZ; Vaineikis, Juozas, IL.

Po 20 dol.: Laurus, Irena, MI; Tamasevičius, Jadvyga, IL; Ūzas, Donatas, NY.

Po 15 dol.: Karsokas, Albinas ir Genovaitė, OH; Šalčiūnas, V. ir O., FL.

Po 10 dol.: Harris, Bernadeta, MA; Maciejauskas, Vladas, OH; Švelnis, Longinas, MA; Žukas, Aleksandra, NY.

Po 5 dol.: Senutis, Kristina, NJ.

Per Tautos Fondą jau įdukrinta per 35 Lietuvos mokyklos; suaukota 15,920 dol. Lietuvos mokykloms labai reikalinga pagalba. Tikimės įdukrinti bent 200 mokyklų.

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvių nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuviai, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

"Neringos" stovykla Marlboro, Vermont, **ieško šeimininkų** dirbti stovykloje liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Turi turėti leidimą dirbti Amerikoje. Darbas atlyginamas gyvenvietėje ir maistu vasarai ir savaitine alga. Skambinti Danai Grajauskaitė: (617) 923-4583. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS

patikimai ir garantuotai

** keičia vizas J1, B1 - B2 į F1 arba L1;

** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;

** ruošia visus pakvietimo dokumentus;

** K-1 ir K-2 vizos iš Lietuvos.

Dėl papildomų informacijų teiraukitės telefonu nuo 1 val. p.p. **212-725-8807.** (sk.)

Jauna dirbančiųjų pora ieško nebrangaus buto Brooklyn, Queens ar Long Island rajonuose. Galėtų padėti namo priežiūroje. Skambinti: 718 348-6436. (sk.)

Paieškomas Bronius Sakalauskas. Jis pats arba žinantieji apie jį prašomi skambinti 904-761-5702. (sk.)

2 metų katė ir jos 2 kačiukai (3 mėn.) ieško namų. Gražūs, sveiki, ištrėnuoti, mėgsta būti su žmonėmis. Namuose auginti. Galima imti po vieną arba abu. Dėl senatvės nebegaliu kačių daugiau globoti. Nenorėčiau jų atiduoti nužudymui. Kas galėtų bent vieną priglausti, skambinkite tel. 718-847-6422. (sk.)

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Stasė Kaselis, Cincinnati, OH - 25.00 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūra praneša, kad į Brooklyną Vilties atstovai vasaros mėnesiais neatvyks. Visi klientai vasaros pabaigoje paštu gaus naują tvarkaraštį; naujas tvarkaraštis bus paskelbtas ir "Darbininke". Brooklynė mūsų atstovs yra **Alg. Jankuskas, tel. (718) 849-2260.** Susitarus paims iš namų.

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius šeštadienį, **rugpjūčio 12 d.**, nuo 12 iki 1 val. p.p. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.